กพร. เศรษฐกิจปริทรรศน์

(DPIM Economic Review)

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

หน้า

สภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนมกราคม ๒๕๕๔ ๑

ข่าวสารเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

- ข่าวสารในประเทศ ๓
- ข่าวสารต่างประเทศ ๖

สถานการณ์แร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน

- ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ ๘

มุมมองการตลาด: ASEAN Economic Community ๑๑

สาระน่ารู้

- แมงกานีส ๑๓
- การใช้ภาษีในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ค่าภาคหลวงแร่ และการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ตอนที่ ๓ ๑๖

เรื่องเล่า...จากปากเหมือง: เหมืองแม่เมาะ ๑๘

กลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ (วศ.)

สำนักเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างประเทศ (สศก.)

โทร ๐๒ ๒๐๒ ๓๖๗๒-๓

ความคิดเห็นที่ปรากฏใน กพร. เศรษฐกิจปริทรรศน์ เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละคน มิได้สะท้อนถึงความเห็นของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) แต่อย่างใด

http://www1.dpim.go.th/ppr/paper.php

ภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนมกราคม ๒๕๕๕

นายบุญญวัฒน์ ขุนอินทร์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้รายงานเศรษฐกิจและการเงินเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ว่าภาวะเศรษฐกิจในเดือนนี้ยังฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง ภาคการผลิตและอุปสงค์ในประเทศปรับตัวดีขึ้น อัตราเงินเฟ้อชะลอตัวลง สำหรับรายละเอียดของภาวะเศรษฐกิจมหภาคเดือนมกราคม ๒๕๕๕ มีดังนี้

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ ๒.๖๔ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน และขยายตัวร้อยละ ๐.๔๐ เมื่อเทียบกับเดือนก่อน

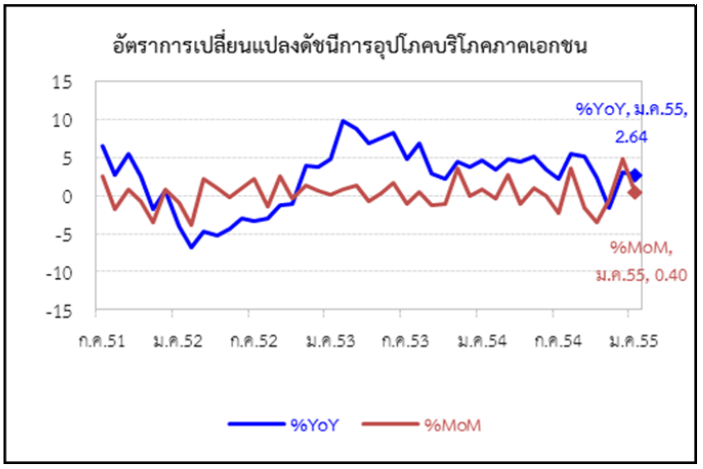

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ยังคงหดตัวร้อยละ ๐.๓๖ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการปรับตัวที่ดีขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับเดือนก่อนขยายตัวร้อยละ ๗.๙๘

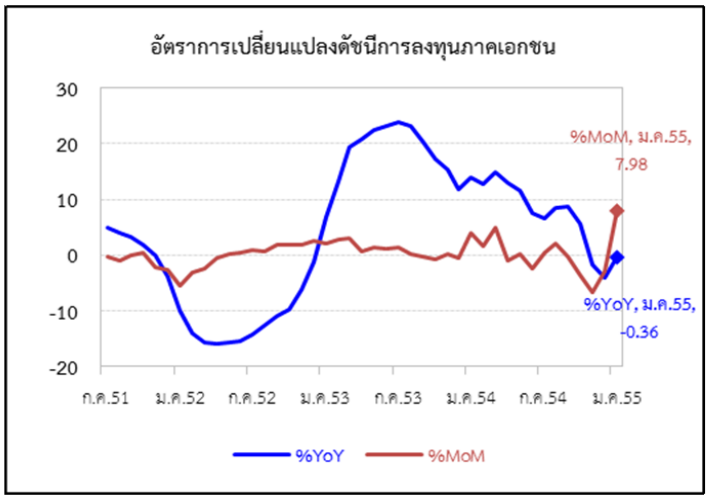

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ชะลอตัวลงมาอยู่ที่ร้อยละ ๓.๓๘ ตามการชะลอตัวของราคาอาหารสด ขณะที่ **อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน** เร่งตัวขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ ๒.๗๕ ตามการเร่งตัวของราคาอาหารสำเร็จรูป

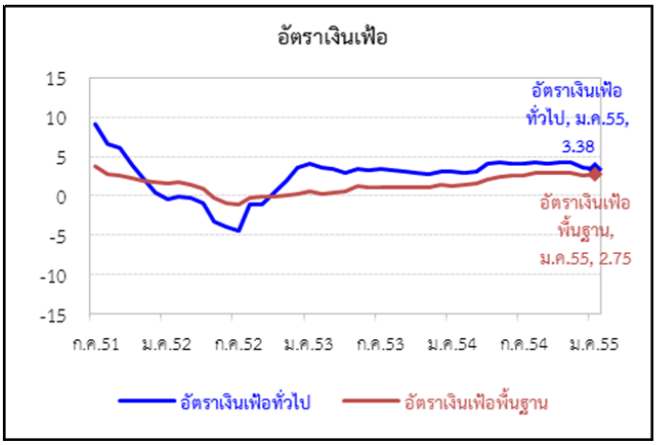

ดัชนีราคาผู้ผลิต ขยายตัวร้อยละ ๓.๕๘ เมื่อเทียบกับเดือนก่อน และขยายตัวร้อยละ ๐.๕๘ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นผลมาจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาสินค้าทุกหมวด

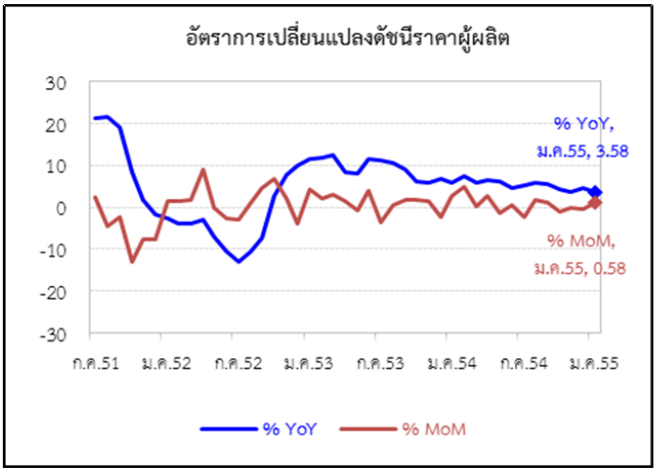

อัตราแลกเปลี่ยน เงินบาทอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักเกือบทุกสกุล ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐฯ ปอนด์ เยน ดอลลาร์ฮ่องกง ริงกิตมาเลเซีย ดอลลาร์สิงคโปร์ และรูเปียอินโดนีเซีย ยกเว้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลยูโรที่เงินบาทแข็งค่าขึ้น ทำให้ **ดัชนีค่าเงินบาท** ลดลงมาอยู่ที่ระดับ ๙๙.๕๖ สะท้อนถึงการอ่อนค่าลงของเงินบาท

สกุลเงิน	ธ.ค. ๒๕๕๔	ม.ค. ๒๕๕๕
ดอลลาร์สหรัฐฯ	๓๑.๒๒	๓๑.๕๘
ปอนด์	๔๘.๖๖	๔๘.๙๗
ยูโร	๔๑.๐๓	๔๐.๗๑
เยน (ต่อ ๑๐๐ เยน)	๔๐.๑๐	๔๑.๐๔
ดอลลาร์ฮ่องกง	๔.๐๑	๔.๐๗
ริงกิตมาเลเซีย	๙.๘๗	๑๐.๑๕
ดอลลาร์สิงคโปร์	๒๔.๐๙	๒๔.๖๙
รูเปีย (ต่อ ๑,๐๐๐ รูเปีย)	๓.๔๗	๓.๔๙
ดัชนีค่าเงินบาท	**๑๐๑.๒๔**	**๙๙.๕๖**

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้รายงานดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนมกราคม ๒๕๕๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ยังคงหดตัวร้อยละ ๑๕.๑๕ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน แต่เป็นการปรับตัวที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยขยายตัวร้อยละ ๑๒.๗๔ เมื่อเทียบกับเดือนก่อน อุตสาหกรรมที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูงและใช้เครื่องจักรไม่ซับซ้อนสามารถฟื้นฟูแล้วกลับมาดำเนินการได้ตามปกติ เช่น ชิ้นส่วนพลาสติก ชิ้นส่วนแปรรูปโลหะ ขณะที่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์ ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในขั้นตอนการฟื้นฟูซ่อมแซม ติดตั้งเครื่องจักรใหม่ หรือรอการนำเข้าเครื่องจักร สำหรับ **อัตราการใช้กำลังการผลิต** เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕๑.๙๔ มาอยู่ที่ร้อยละ ๕๘.๔๘

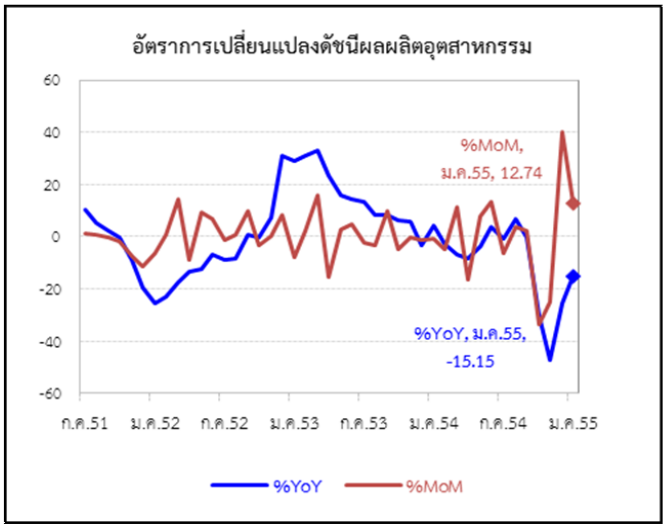

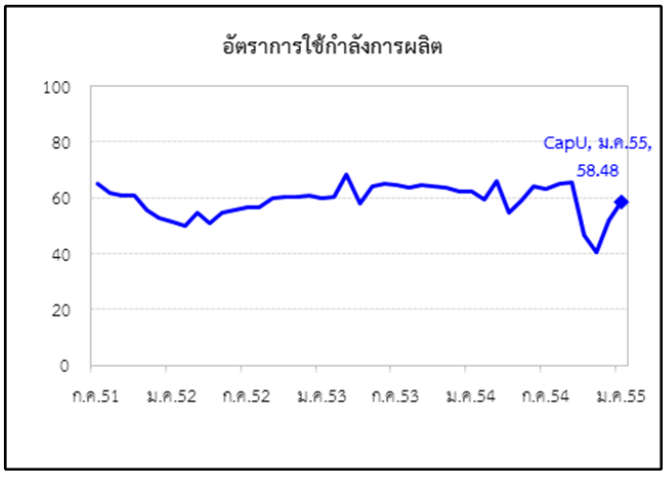

ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ ๔/๒๕๕๔ และแนวโน้มปี ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รายงานว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในไตรมาสที่ ๔/๒๕๕๔ หดตัวร้อยละ ๙.๐ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และหดตัวร้อยละ ๑๐.๗ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน อันเป็นผลมาจากสถานการณ์อุทกภัยเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อทั้งการผลิต การบริโภค การลงทุน การส่งออก และการท่องเที่ยว โดยสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ ๓๒๘,๑๕๔ ล้านบาท ทำให้ GDP ทั้งปี ๒๕๕๔ ขยายตัวได้เพียงร้อยละ ๐.๑ ต่ำกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ ๑.๕

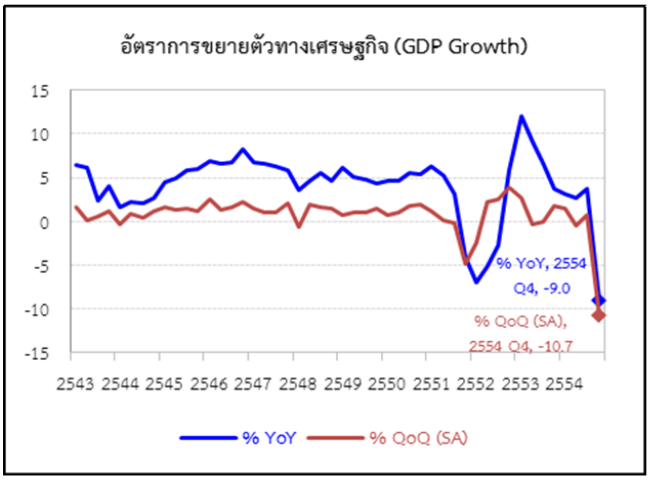

อย่างไรก็ตาม สศช. คาดว่าเศรษฐกิจไทยทั้งปี ๒๕๕๕ มีแนวโน้มขยายตัวได้ร้อยละ ๕.๕-๖.๕ จากการขับเคลื่อนของอุปสงค์ภายในประเทศและการฟื้นตัวของภาคการผลิตเป็นสำคัญ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
๓. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
๔. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข่าวเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศ

โดย นายจรินทร์ ชลไพศาล (jarin@dpim.go.th)

เตรียมชง ครม. กันพื้นที่หินน้ำมันที่แม่สอด

แหล่งข่าวจากกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดเผยว่า กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) อยู่ระหว่างการประสานกับกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในการขอกันพื้นที่ประมาณ ๖๕,๐๐๐ ไร่ บริเวณอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อทำการศึกษาต่อยอดในการนำหินน้ำมันไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ พร้อมกับรักษาพื้นที่ไว้ให้เป็นแหล่งสำรองพลังงานในอนาคต เนื่องจากหากไม่กันพื้นที่เอาไว้อาจไม่สามารถนำกลับมาพัฒนาได้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอาจถูกใช้ไปในทางอื่นๆ เช่น การก่อสร้างอาคาร โรงงาน เป็นต้น

นายทรงภพ พลจันทร์ อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เปิดเผยว่า จากการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหินน้ำมันเพื่อนำไปกลั่นน้ำมันหรือใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) พบว่าไม่คุ้มค่าในเชิงพาณิชย์

แหล่งข่าวจาก กพร. เปิดเผยว่า กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะเสนอ ครม. เพื่อขอยุติการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหินน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า พร้อมทั้งเสนอขอกันพื้นที่ให้ กพร. ไปศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นต่อไป

ชาวลำปางแห่ร่อนทองแม่น้ำวัง

นายเติมศักดิ์ เกิดกูล กำนันตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เปิดเผยว่า ตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมามีชาวบ้านในพื้นที่บ้านวังแก้วไปร่อนหาแร่ทองคำในแม่น้ำวังจำนวนมาก โดยมีรายได้อย่างน้อย ๓๐๐ บาทต่อวัน เนื่องจากฝนที่ตกหนักชะล้างดินบนภูเขาทำให้มีเศษทองไหลปนลงมามาก

นายสมบูรณ์ โฆษิตานนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรณี เขต ๑ จังหวัดลำปาง เปิดเผยว่า จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่มีสายแร่ทองคำพาดผ่านถึง ๒ สาย แต่ยังไม่มีการสำรวจถึงขั้นกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน

นายนิทัศน์ ภู่วัฒนกุล อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เปิดเผยว่า เตรียมส่งเจ้าหน้าที่ธรณีวิทยาลงพื้นที่เพื่อสำรวจหาปริมาณทองคำในพื้นที่ให้ชัดเจน แต่เบื้องต้นคาดว่าจะมีไม่มากนัก และเสนอให้ชาวบ้านขออนุญาตร่อนแร่รายย่อยให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(ที่มา: นสพ.เดลินิวส์ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และ นสพ. ASTV ผู้จัดการรายวัน วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

กรมทรัพยากรธรณีชี้ทองที่บ้านไผ่ขาด คือ ทองคนโง่

นายนิทัศน์ ภู่วัฒนกุล อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เปิดเผยว่า ภายหลังจากมีข่าวการแห่ไปขุดหาทองและเพชรหน้าทั่งบริเวณบ้านไผ่ขาด หมู่ ๑๔ ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี กรมทรัพยากรธรณีได้ลงพื้นที่ตรวจสอบและพิสูจน์ตัวอย่างแล้วพบว่า เป็นแร่ไพไรต์หรือทองคนโง่ซึ่งเป็นแร่ที่มีเหล็กและกำมะถันมาก รูปทรงผลึกเด่นชัดแต่มีมุมตัดจนเกิดเหลี่ยมมาก สีคล้ายทองทำให้ผู้พบเห็นมักเข้าใจผิด

ทั้งนี้ แร่ไพไรต์เป็นแร่ที่พบมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช ยะลา สงขลา ฉะเชิงเทรา และแพร่ เป็นต้น

(ที่มา: นสพ.เดลินิวส์ และ นสพ.กรุงเทพธุรกิจ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

'บ้านปู' คาดรายได้ปี ๕๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕

นายชนินท์ ว่องกุศลกิจ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ในปี ๒๕๕๔ บริษัทมีรายได้จากการขายรวมจำนวน ๑๑๒,๔๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๒ จากปีก่อนหน้า ในจำนวนนี้เป็นรายได้จากการจำหน่ายถ่านหินจำนวน ๑๐๗,๑๖๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๙ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๕ ของรายได้จากการขายรวม

ส่วนในปี ๒๕๕๕ บริษัทคาดว่ารายได้จากการขายรวมจะอยู่ที่ระดับประมาณ ๑.๓ แสนล้านบาท ซึ่งขยายตัวประมาณร้อยละ ๑๕ เมื่อเทียบกับปีก่อน อันเป็นผลมาจากการคาดการณ์ว่าปริมาณการผลิตและจำหน่ายถ่านหินจากประเทศอินโดนีเซียและออสเตรเลียที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับคาดว่าราคาขายถ่านหินเฉลี่ยของปีนี้จะปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการใช้ถ่านหินในภูมิภาคเอเชียที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้ นายชนินท์ คาดการณ์ว่าผลผลิตถ่านหินของบริษัทจะเพิ่มขึ้นจาก ๔๗.๗ ล้านตันในปีนี้ เป็น ๖๐ ล้านตันในปี ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านตัน

	อินโดนีเซีย	ออสเตรเลีย	จีน	มองโกเลีย
๒๕๕๕	๒๗	๑๖.๗	๓	๑
๒๕๕๘	๓๐	๒๐	๕	๕

(ที่มา: นสพ.แนวหน้า และ www.bangkokpost.com วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

กฟผ. เล็งสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่จังหวัดตรัง

นายสุมิต วงศ์แสงจันทร์ ผู้ช่วยผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดเผยว่า กฟผ. มีโครงการศึกษาและพัฒนาโรงไฟฟ้าถ่านหินสะอาดขนาด ๘๐๐ เมกะวัตต์ ในบริเวณ ตำบลบางสัก ตำบลนาเกลือ และตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

นายสุมิต เปิดเผยว่า ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาศักยภาพและความเป็นไปได้ของพื้นที่ การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ หลังจากนั้นจะทำการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ต่อไป

นายเสนีย์ จิตตเกษม ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง แสดงความเห็นว่า กฟผ. จะต้องชี้แจงข้อมูลและผลดี-ผลเสียของโครงการ ตลอดจนต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกับมวลชนในพื้นที่

(ที่มา: นสพ.ประชาชาติธุรกิจ วันที่ ๖-๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ศาลอุทธรณ์ยืนตามศาลชั้นต้นให้ชดเชยชาวคลิตี้ ๓๖ ล้านบาท

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ศาลจังหวัดกาญจนบุรีอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดีที่นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ และพวก ๑๕๑ คน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นจำเลยในข้อหาละเมิดฐานปล่อยสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยศาลพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น ให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายรวม ๓๖,๐๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ชาวบ้านคลิตี้ล่าง

สำหรับกรณีฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้นั้น ศาลสั่งยกฟ้องโดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากการที่บ่อกักเก็บน้ำตะกอนทั้ง ๓ บ่อพังทลายลงทั้งหมดเกิดจากพายุดีเปรสชันมีฝนตกหนักอันเป็นเหตุสุดวิสัย

นายยะเสอะ แกนนำชาวบ้านคลิตี้ล่าง เปิดเผยว่า พอใจในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ยืนตามศาลชั้นต้นให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ชาวบ้านต้องการมากที่สุดคือการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ให้กลับสู่สภาวะเดิม

(ที่มา: นสพ.ข่าวสด วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

กระทรวงอุตสาหกรรมเตรียมชง กอช. พิจารณาโครงการเหล็กขั้นต้น

ม.ร.ว. พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดเผยว่า กระทรวงอุตสาหกรรมจะเสนอคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอช.) พิจารณาโครงการเหล็กขั้นต้นคุณภาพสูงตามผลการศึกษาของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทยซึ่งมีแนวทางการลงทุน ๒ แนวทาง คือ ๑) การลงทุนในประเทศ ได้แก่ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ๒) การลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ เมืองทวาย ประเทศพม่า และเกาะกง ประเทศกัมพูชา ซึ่งปัจจุบันมีนักลงทุนที่สนใจลงทุนโครงการเหล็กขั้นต้นในไทย ๔ ราย ได้แก่ นิปปอนสตีล เจเอฟอีสตีล บาวสตีล และอาร์เซลอร์ มิตตัล

ทั้งนี้ คาดว่าความต้องการใช้เหล็กของอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะอยู่ที่ระดับ ๓๘ ล้านตัน

(ที่มา: นสพ.กรุงเทพธุรกิจ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ต่างชาติแห่ขอตั้งโรงงานรีไซเคิลฝุ่นเหล็ก

นายอาทิตย์ วุฒิคะโร อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) เปิดเผยว่า มีนักลงทุนต่างชาติสนใจลงทุนตั้งโรงงานรีไซเคิลฝุ่นเหล็ก (ฝุ่นแดง) ในไทย อย่างไรก็ตาม จากการประเมินของคณะทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อสรุปว่า จากวัตถุดิบที่มีในปัจจุบันเชื่อว่าประเทศไทยน่าจะมีโรงงานรีไซเคิลฝุ่นเหล็กได้เพียง ๑ โรงงานเท่านั้น

ทั้งนี้ ปริมาณฝุ่นเหล็กในไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยในปัจจุบันโรงงานใช้วิธีการกำจัดฝุ่นเหล็กโดยการฝังกลบซึ่งเสียค่าใช้จ่ายมากและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การมีโรงงานรีไซเคิลฝุ่นเหล็กจึงเป็นประโยชน์ต่อประเทศ

แหล่งข่าวจากกระทรวงอุตสาหกรรมเปิดเผยว่า ขณะนี้มีนักลงทุนได้ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนรีไซเคิลฝุ่นเหล็กไปยังสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) แล้ว ๔ ราย ซึ่งเป็นบริษัทจากประเทศอังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา และนอร์เวย์

(ที่มา: นสพ.โพสต์ทูเดย์ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

'Mill' คาดรายได้ปี ๕๕ ขยายตัวร้อยละ ๑๐-๑๕

นายสิทธิชัย ลีสวัสดิ์ตระกูล ประธานกรรมการบริหารและกรรมการผู้จัดการ บริษัท มิลล์คอนสตีลอินดัสทรีส์ จำกัด (มหาชน) หรือ Mill คาดการณ์ว่ารายได้ของบริษัทในปี ๒๕๕๕ จะอยู่ที่ระดับ ๑๗,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐-๑๕ เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยคาดว่าบริษัทจะมีกำลังการผลิตประมาณร้อยละ ๖๕-๗๐ ของกำลังการผลิตรวมซึ่งสามารถผลิตเหล็กแท่ง ๕.๕ แสนตันต่อปี และเหล็กโครงสร้าง ๓ แสนตันต่อปี

นอกจากนี้ นายสิทธิชัย คาดการณ์ว่าในปี ๒๕๕๖ รายได้ของบริษัทจะเพิ่มขึ้นเป็น ๒๖,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการควบรวมกิจการของ บริษัท อุตสาหกรรมเหล็กกล้าไทย จำกัด (TSSI) ซึ่งมีกำลังการผลิตเหล็กลวดเกรดพิเศษ ๕ แสนตันต่อปี

(ที่มา: www.bangkokpost.com วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

'SSI' คาดยอดขายแผ่นเหล็กรีดร้อนปี ๕๕ สูงเป็นประวัติการณ์

นายวิน วิริยประไพกิจ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) หรือ SSI คาดการณ์ว่า ในปี ๒๕๕๕ บริษัทจะมียอดขายแผ่นเหล็กรีดร้อนในประเทศมากกว่า ๒.๒๔ ล้านตัน ซึ่งเป็นยอดขายที่มากสุดที่เคยทำได้ในปี ๒๕๕๓ อันเป็นผลมาจากความต้องการใช้เหล็กที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมก่อสร้าง

ทั้งนี้ นายวิน คาดการณ์ว่า ตั้งแต่นี้ไปจนถึงกลางปี ๒๕๕๕ ราคาเหล็กจะมีแนวโน้มที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันราคาแผ่นเหล็กรีดร้อนอยู่ที่ ๗๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน และแผ่นเหล็กแท่งแบนอยู่ที่ ๖๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก ๖๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน และ ๕๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ตามลำดับในไตรมาสก่อน

(ที่มา: www.ryt๙.com วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

‘SCG’ คาดยอดขายปูนของบริษัทปี ๕๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔-๕

นายปราโมทย์ เตชะสุพัฒน์กุล กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) หรือ SCG คาดการณ์ว่าในปี ๒๕๕๕ ยอดขายปูนซีเมนต์ของบริษัทจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๔-๕ เมื่อเทียบกับปีก่อน

อย่างไรก็ตาม นายปราโมทย์มีความเห็นว่าความต้องใช้ปูนซีเมนต์ในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยในปีนี้ยังคงชะลอตัวอันเนื่องมาจากผู้ซื้อยังมีความกังวลใจเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมครั้งใหม่ ดังนั้น รัฐบาลควรเร่งดำเนินโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของรัฐที่ชะลอตัวมาตั้งแต่ไตรมาสที่ ๔ ของปีก่อนอันเนื่องมาจากปัญหาน้ำท่วม โดยควรดำเนินการก่อนที่ความต้องการใช้ปูนซีเมนต์จะลดลงในช่วงฤดูฝน

ทั้งนี้ นายปราโมทย์คาดการณ์ว่าหากเกิดปัญหาน้ำท่วมอีกครั้งในปีนี้ความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ในประเทศจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน

(ที่มา: www.bangkokpost.com วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

‘SCCC’ คาดความต้องการใช้ปูนของไทยปี ๕๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔

นางจันทนา สุขุมานนท์ รองประธานบริหาร การตลาดและการขาย บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) หรือ SCCC คาดการณ์ว่า ปริมาณการใช้ปูนซีเมนต์ในประเทศของไทยในปี ๒๕๕๕ จะอยู่ที่ระดับ ๒๙ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก ๒๗.๙ ล้านตันในปีก่อน หรือประมาณร้อยละ ๔

ทั้งนี้ ปริมาณการใช้ปูนซีเมนต์ของไทยสามารถแบ่งออกเป็นความต้องการใช้การก่อสร้างโครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานของภาครัฐประมาณร้อยละ ๔๐ ความต้องการใช้จากภาคเอกชนร้อยละ ๓๐ และที่เหลือเป็นความต้องการในด้านการปรับแต่งและปรับปรุงอาคาร

นางจันทนา เปิดเผยว่า ต้นทุนพลังงานที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒๐ ส่งผลให้ปีนี้บริษัทอาจปรับราคาขายขึ้นอีกประมาณ ๒๐๐ บาทต่อตัน จากปัจจุบันราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ ๒,๒๐๐ บาท เป็น ๒,๔๐๐ บาทต่อตัน แต่ยังไม่ถึงเพดาน ๒,๖๐๐ บาทต่อตัน ตามที่กระทรวงพาณิชย์ควบคุมราคาไว้

(ที่มา: www.nationmultimedia.com วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ข่าวเศรษฐกิจแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานต่างประเทศ

โดย นางสาวรักเร่ เกลื่อนเมฆ

เหมือง Escondida ในชิลีวางแผนเพิ่มผลผลิตทองแดง

เหมือง Escondida ในชิลี ซึ่งเป็นเหมืองทองแดงที่ใหญ่ที่สุดในโลก ถือหุ้นโดยบริษัท BHP Billition ร้อยละ ๕๗.๕, บริษัท Rio Tinto ร้อยละ ๓๐ และ Japanese consortium JECO ร้อยละ ๑๒.๕ เหมืองแห่งนี้วางแผนลงทุนราว ๔.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯในการเพิ่มผลผลิตทองแดง โดยในปี ๒๕๕๔ ผลิตทองแดง ๗๖๐,๐๐๐ ตัน และคาดว่าในปี ๒๕๕๘ จะผลิตทองแดงเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑.๓ ล้านตัน

(ที่มา : www.uk.reuters.com วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท Rio Tinto วางแผนเพิ่มผลผลิตแร่เหล็กในออสเตรเลีย

บริษัท Rio Tinto ของออสเตรเลีย ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจเหมืองแร่รายใหญ่อันดับสามของโลก วางแผนลงทุน ๓.๔ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับเพิ่มผลผลิตแร่เหล็กในออสเตรเลีย โดยจะใช้เงิน ๒.๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการเพิ่มกำลังการผลิตที่เหมือง Nammudi เป็น ๒๘๓ ล้านตันต่อปี และใช้เงิน ๑.๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯลงทุนสร้างท่าเรือและรางรถไฟที่ Cape Lambert การวางแผนเพิ่มผลผลิตแร่เหล็กนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอาเซียน คาดว่ากำลังการผลิต ๒๘๓ ล้านตันต่อปี จะบรรลุเป้าหมายได้ และจะเริ่มส่งมอบแร่เหล็กครั้งแรกในไตรมาสที่สามของปี ๒๕๕๕

ที่มา : www.bloomberg.com วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท China Steel ลงทุนในออสเตรเลีย

บริษัท China Steel ผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่ที่สุดของไต้หวัน วางแผนลงทุนเหมืองถ่านหินในออสเตรเลีย โดยเป็นการลงทุนสำหรับซื้อหุ้นเหมืองถ่านหินMDL 162 ของบริษัท MCG ๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และค่าใช้จ่ายในการลงทุนอื่นๆ จำนวน ๕๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ นอกจากนี้บริษัทยังมีแผนลงทุนประมาณ ๒.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯในการซื้อหุ้นเหมืองถ่านหินและเหมืองแร่เหล็กในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ก่อนหน้านี้บริษัทได้เคยลงทุนในต่างประเทศเป็นครั้งแรกในการซื้อหุ้นบริษัท Namisa SA ของบราซิล จำนวน ๙๔ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

(ที่มา : www.wap.news.bigpond.com วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท PT Bumi Resources วางแผนเพิ่มการส่งออกถ่านหิน

ในปี ๒๕๕๕ บริษัท PT Bumi Resources (BUMI) ผู้ผลิตถ่านหินรายใหญ่ที่สุดในอินโดนีเซีย วางแผนเพิ่มการส่งออกถ่านหินประเภทให้ความร้อน (thermal coal) ไปยังญี่ปุ่นประมาณร้อยละ ๑๗ อยู่ที่ระดับ ๑๔ ล้านตัน เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาที่ส่งออก ๑๒ ล้านตัน โดยญี่ปุ่นนำเข้าถ่านหินประเภทให้ความร้อนเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่เกิดวิกฤตโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟุกุชิมาเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๔

(ที่มา : www.bloomberg.com วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ปี ๒๕๕๔ ผลผลิตถ่านหินและการส่งออกของโคลัมเบียเพิ่มขึ้น

โคลัมเบีย เป็นประเทศผู้ส่งออกถ่านหินรายใหญ่เป็นอันดับ ๔ ของโลก ในปี ๒๕๕๔ ผลผลิตถ่านหินของโคลัมเบียเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๔ อยู่ที่ระดับ ๘๕.๘ ล้านตัน โดยมีผู้ผลิตถ่านหินรายใหญ่ของประเทศ ได้แก่ บริษัท Glencore และบริษัท Drummond and Cerrejon ซึ่งถือหุ้นโดยบริษัท BHP Billiton, บริษัท Anglo American และบริษัท Xstrata สำหรับการส่งออกถ่านหินของโคลัมเบีย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖ อยู่ที่ระดับ ๗๙.๒ ล้านตัน โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา และยุโรป

(ที่มา : www.uk.reuters.com วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ปี ๒๕๕๘ คาดว่าความต้องการถ่านหินของจีนเพิ่มขึ้น

China Electricity Council คาดว่า ในปี ๒๕๕๘ ความต้องการถ่านหินของจีนจะเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๔.๓ พันล้านตัน โดยในปี ๒๕๕๔ จีนผลิตถ่านหินอยู่ที่ระดับ ๓.๕๒ พันล้านตัน นำเข้าถ่านหินจำนวน ๑๗๐ ล้านตัน และบริโภคถ่านหินจำนวน ๓.๖๙ พันล้านตัน ซึ่งคิดเป็นครึ่งหนึ่งของการบริโภคถ่านหินทั้งหมดของโลก

(ที่มา : www.hellenicshippingnews.com วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท Dangote Cement เปิดโรงงานปูนซีเมนต์แห่งใหม่

บริษัท Dangote Cement ผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดในไนจีเรีย เปิดโรงงานปูนซีเมนต์แห่งใหม่มูลค่า ๑ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ตั้งอยู่ในรัฐ Ogun มีกำลังการผลิตปูนซีเมนต์ ๖ ล้านตันต่อปี โดยบริษัท Dangote Cement มีโรงปูนซีเมนต์อีก ๒ แห่ง ในรัฐ Kogi และรัฐ Benue ซึ่งมีกำลังการผลิตรวมกันมากกว่า ๑๔ ล้านตันต่อปี การเปิดโรงงานแห่งใหม่ในครั้งนี้ ส่งผลให้บริษัทเป็นหนึ่งในแปดผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดของโลก

(ที่มา : www.cementchina.net วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

เอธิโอเปีย เปิดโรงปูนซีเมนต์ที่ใหญ่ที่สุด

โรงปูนซีเมนต์ Derba MIDROC Cement Plc. ของบริษัท MIDROC Ethiiopia Group ซึ่งเป็นโรงปูนซีเมนต์ที่ใหญ่ที่สุดในเอธิโอเปีย ได้เปิดอย่างเป็นทางการ โดยมีมูลค่าการก่อสร้างราว ๓๕๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ผลิตปูนซีเมนต์ได้วันละ ๘,๐๐๐ ตัน ผลผลิตของโรงปูนซีเมนต์แห่งนี้ส่งผลให้ประเทศมีผลผลิตปูนซีเมนต์เพิ่มขึ้นมากกว่า ๙ ล้านตันต่อปี นอกจากนี้บริษัทยังวางแผนทำเหมืองยิปซัม และเหมืองหินอ่อนด้วย

(ที่มา : www.cement.net วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท Century Aluminium จะกลับมาเปิดโรงงานใหม่

บริษัท Century Aluminium ใช้เงินลงทุนกว่า ๗๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการกลับมาเปิดโรงงานใหม่เพื่อผลิตอะลูมิเนียม โดยโรงงานอะลูมิเนียม Ravenswood ตั้งอยู่ในมลรัฐเวสต์เวอร์จิเนีย (West Virginia) สหรัฐอเมริกา มีกำลังการผลิตอะลูมิเนียม ๑๗๐,๐๐๐ ตันต่อปี โดยบริษัท ได้ปิดโรงงานแห่งนี้เมื่อปี ๒๕๕๒ และเลิกจ้างงานกว่า ๖๐๐ คน

(ที่มา : www.herald-dispatch.com วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ปี ๒๕๕๕ ผลผลิตอะลูมิเนียมของจีนเพิ่มขึ้น

บริษัท Aluminium Corporation of China (Chinalco) คาดว่าในปี ๒๕๕๕ ผลผลิตอะลูมิเนียมของจีน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๕ อยู่ที่ระดับ ๒๑.๕ ล้านตัน การบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖ อยู่ที่ระดับ ๒๑.๓ ล้านตัน สำหรับผลผลิตอะลูมิเนียมของโลก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ อยู่ที่ระดับ ๔๘.๘ ล้านตัน เนื่องจากมีการเพิ่มกำลังการผลิตในจีน ตะวันออกกลาง และอินเดีย ส่วนการบริโภคอะลูมิเนียมของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๔ อยู่ที่ระดับ ๔๘ ล้านตัน

(ที่มา : www.af.reuters.com วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ปี ๒๕๕๕ โรงถลุง OTZK วางแผนเพิ่มผลผลิตสังกะสี

ในปี ๒๕๕๕ โรงถลุง OTZK ซึ่งเป็นโรงถลุงตะกั่วและสังกะสีรายใหญ่เป็นอันดับสองของบัลแกเรีย วางแผนเพิ่มผลผลิตสังกะสีจากปีก่อนจำนวน ๑๖,๘๐๐ ตัน เป็น ๒๕,๐๐๐ ตัน หลังจากมีการติดตั้งเครื่องจักรใหม่เมื่อเดือนสิงหาคม ปี ๒๕๕๔ โดยบริษัทพยายามที่จะผลิตให้ได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

(ที่มา : www.af.reuters.com วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท Molymet วางแผนเพิ่มผลผลิต

ในอีก ๕ ปีข้างหน้า บริษัท Molymet ของชิลี วางแผนลงทุน ๔๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพื่อเพิ่มผลผลิตโมลิบดินัม โดยเฉลี่ยแล้วบริษัทจะลงทุนประมาณปีละ ๘๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ บริษัทผลิตโมลิบดินัมคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของผลผลิตโลก และบริษัทยังดำเนินธุรกิจในอีกหลายประเทศ ได้แก่ ชิลี เม็กซิโก เยอรมัน เบลเยียม และจีน

(ที่มา : www.reuters.com วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

บริษัท Posco ของเกาหลีใต้ซื้อหุ้นบริษัทในซิมบับเว

บริษัท Pohang Iron and Steel (Posco) ของเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ได้ลงนามในการเข้าซื้อหุ้นบริษัท Maranatha ซึ่งเป็นผู้ผลิตเฟอร์โรโครเมียม รายใหญ่เป็นอันดับสามของซิมบับเว มีกำลังการผลิตเฟอร์โรโครเมียม ๒๘,๐๐๐ ตันต่อปี

Chamber of Mines of Zimbabwe รายงานว่า ซิมบับเว มีเหมืองแร่โครไมต์ตั้งอยู่ในเขต Darwendale, Lalapanzi และ Mutorashanga และมีผู้ผลิตเฟอร์โรโครเมียมรายใหญ่ ในประเทศ ได้แก่ บริษัท Zimasco และบริษัท Maranatha

(ที่มา : www.allafrica.com วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

กายอานา จะเริ่มกลับมาส่งออกแร่แมงกานีส

กายอานา (Guyana) ประเทศที่ตั้งอยู่แถบชายฝั่งตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ จะเริ่มกลับมาส่งออกแร่แมงกานีส หลังจากมีการค้นพบแร่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ ใกล้พรมแดนประเทศเวเนซุเอลา ซึ่งบริษัท Reunion Manganese ของแคนาดา ได้รับอนุญาตการสำรวจจากประเทศกายอานาในปี ๒๕๕๓ และบริษัทคาดว่าจะผลิตและส่งออกแร่แมงกานีสได้ราวต้นปี ๒๕๕๗

(ที่มา : www.vcstar วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

ราคาสินค้าแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่น่าสนใจ

โดย นายจรินทร์ ชลไพศาล (jarin@dpim.go.th)

Non–ferrour metals

ราคาอะลูมิเนียม เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

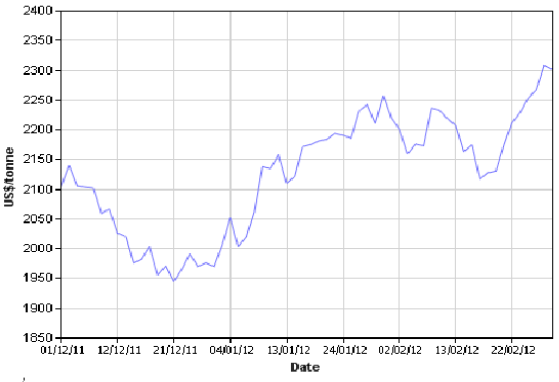

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Primary aluminum (Ingots, T-bars, Sows) with Impurities no greater than in the registered designation P๑๐๒๐A in the North American and International Registration Record entitled

ราคาโลหะทองแดง เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

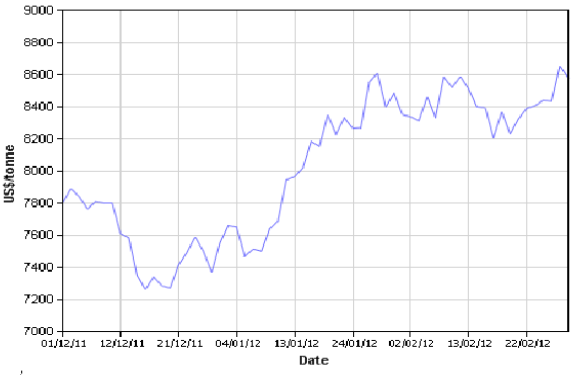

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Grade A Copper Cathodes conforming to BS EN ๑๗๗๘:๑๙๙๘ (Cu-CATH-๑)

ราคาโลหะตะกั่ว เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

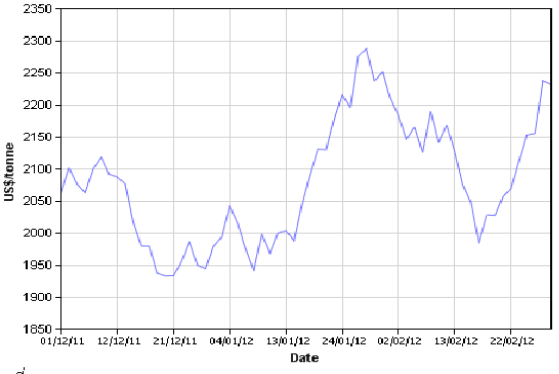

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Lead Ingots of ๙๙.๙๗% purity (minimum) conforming to BS EN ๑๒๖๕๙:๑๙๙๙

ราคาโลหะนิกเกิล เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

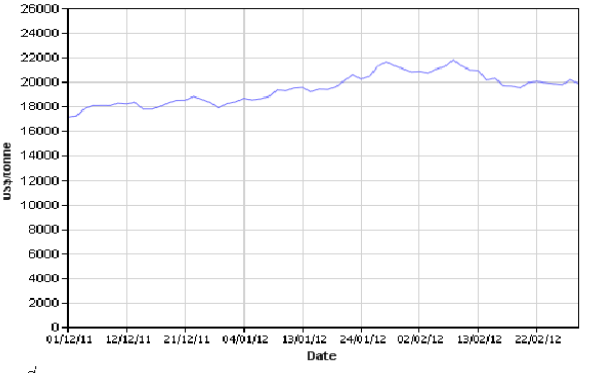

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Nickel (Full Plate Cathode, Cut Cathodes, Pellets, Briquettes) of ๙๙.๘๐% purity (minimum) conforming to B๓๙-๗๙ (๒๐๐๘)

ราคาโลหะดีบุก เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

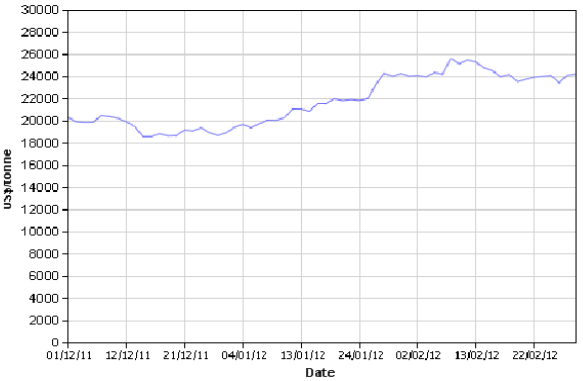

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Tin Ingots of ๙๙.๘๕% purity (minimum) conforming to BS EN ๖๑๐:๑๙๙๖

ราคาโลหะสังกะสี เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

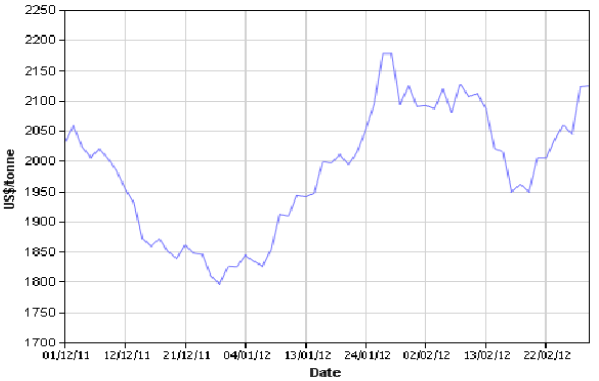

ที่มา: http://www.lme.com

หมายเหตุ: Zinc Ingots of ๙๙.๙๙๕% purity (minimum) conforming to BS EN ๑๑๗๙:๒๐๐๓

Minor Metals

ราคาพลวง เดือน ก.ย. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

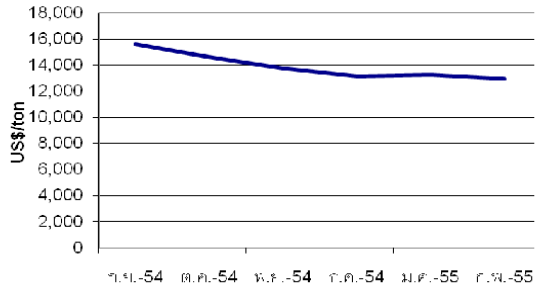

ที่มา: www.mineralprices.com

ราคาแมงกานีส เดือน ก.ย. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

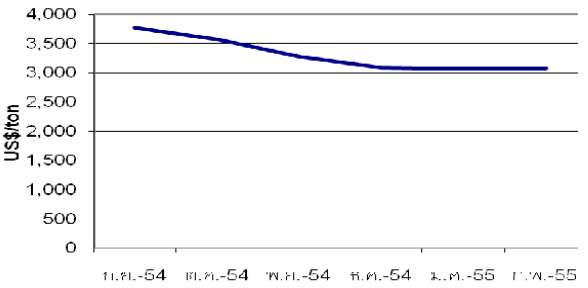

ที่มา: www.mineralprices.com

ราคาทังสเตน เดือน ก.ย. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

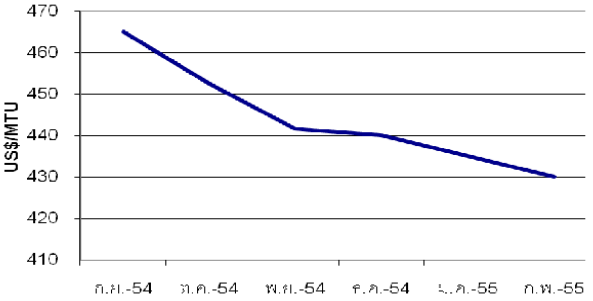

ที่มา: www.mineralprices.com

Precious Metals

ราคาทองคำ เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

ที่มา: www.metalprices.com

Note: COMEX Spot Price ($/Troy oz)

ราคาเงิน เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

ที่มา: www.metalprices.com

Note: COMEX Spot Price ($/Troy oz)

Steel

ราคาแร่เหล็ก เดือน ส.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

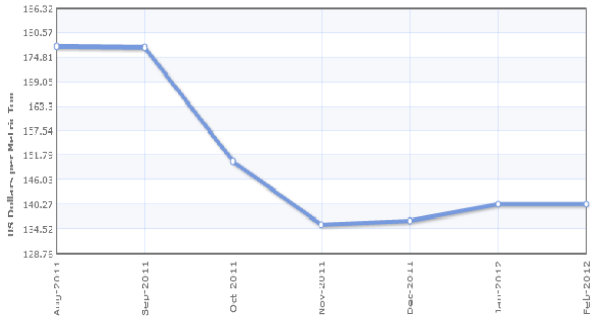

ที่มา: http://www.indexmundi.com

Note: China import Iron Ore Fines ๖๒% FE spot (CFR Tianjin port)

ราคาเศษเหล็ก เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

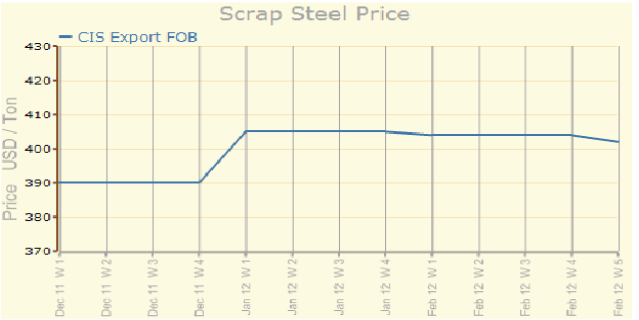

ที่มา: www.thaimetaltrade.com

หมายเหตุ: ราคาส่งออกของกลุ่ม CIS ได้แก่ รัสเซีย ยูเครน อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน จอร์เจีย คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน มอลโดวาทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน

ราคาเหล็กแท่งกลม เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

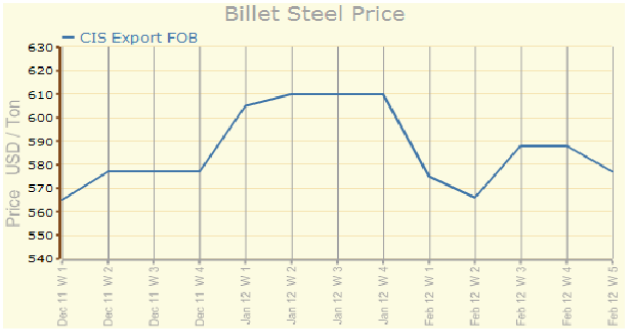

ที่มา: www.thaimetaltrade.com

หมายเหตุ: ราคาส่งออกของกลุ่ม CIS ได้แก่ รัสเซีย ยูเครน อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน จอร์เจีย คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน มอลโดวาทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน

ราคาเหล็กแท่งแบน เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

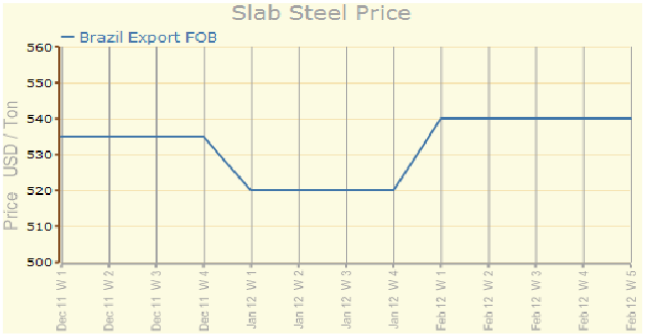

ที่มา: www.thaimetaltrade.com

หมายเหตุ: ราคาส่งออกของประเทศบราซิล

ราคาเหล็กแผ่นรีดร้อน เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

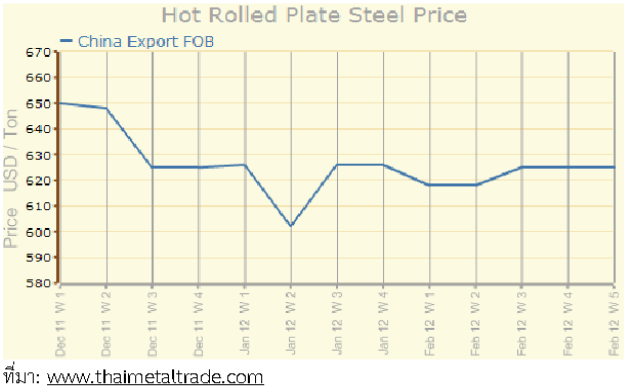

ที่มา: www.thaimetaltrade.com

หมายเหตุ: ราคาส่งออกของประเทศจีน

ราคาเหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดม้วน เดือน ธ.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

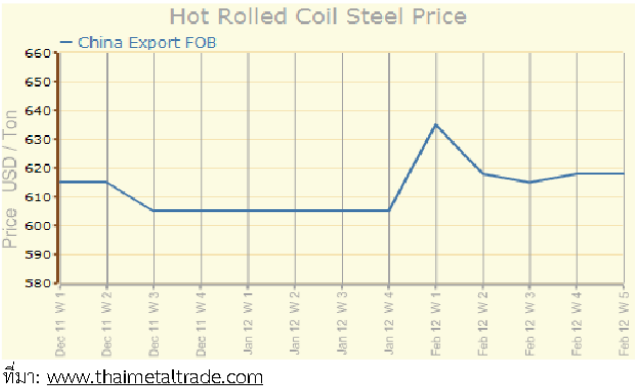

ที่มา: www.thaimetaltrade.com

หมายเหตุ: ราคาส่งออกของประเทศจีน

Others

ราคาถ่านหิน เดือน ส.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

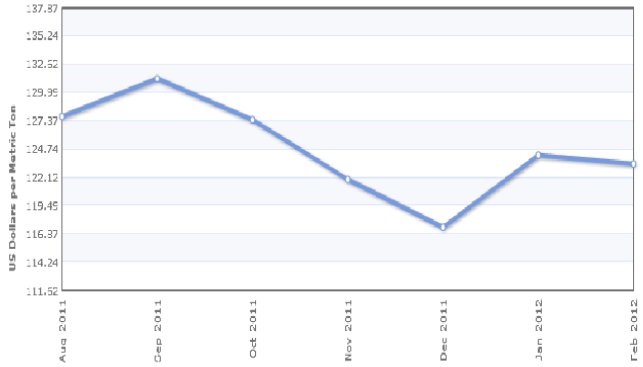

ที่มา: http://www.indexmundi.com

Note: ๑๒,๐๐๐ btu/pound, <๑% sulfur, ๑๔% ash, FOB Newcastle/Port Kembla

ราคาโพแทสเซียมคลอไรด์ เดือน ส.ค. ๕๔ – ก.พ. ๕๕

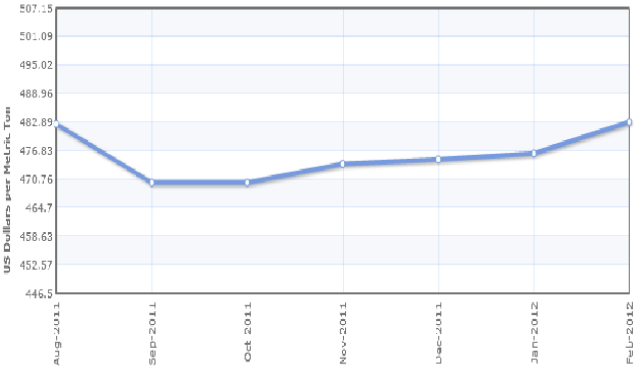

ที่มา: http://www.indexmundi.com

Note: standard grade, spot, f.o.b. Vancouver

มุมมองทางการตลาด

ASEAN Economic Community

นายเจษฎาชัย ยุติธรรมสกุล (น้องเช็ค)
chadsadachai@dpim.go.th

สวัสดีครับท่านผู้อ่านทุกท่าน ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนคนไทยทุกคนก็จะต้องเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ นั่นคือการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community : AEC) ที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๕๘ ซึ่งทำให้การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นไปโดยเสรีมากขึ้น ซึ่งไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามคนไทยทุกคนจะต้องยอมรับและเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นในคอลัมน์มุมมองทางการตลาดในฉบับนี้น้องเช็คจะขอนำเสนอเรื่องผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อเศรษฐกิจไทยและอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของไทยครับ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็น ๑ ใน ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม โดยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวที่มีเสถียรภาพ
- การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง
- การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

การดำเนินการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการเป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยในปัจจุบันประเทศไทยได้เปิดเสรีทางการค้า โดยอนุญาตให้สามารถนำเข้าสินค้าจากประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียนได้โดยปราศจากภาษีนำเข้ามาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ แล้ว และจากการศึกษาของศูนย์ศึกษาวิจัยการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้า เรื่อง"ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อเศรษฐกิจการค้าของไทยใน ๖ ปีข้างหน้า"(หมายถึงในปี ๒๕๕๘) ซึ่งผลการศึกษากล่าวว่าการเปิดเสรีทางการค้านี้ทำให้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูงขึ้นกว่าเดิมถึงร้อยละ ๑.๗๕ เป็นอันดับที่ ๒ รองจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสิงคโปร์สูงขึ้นจากเดิมร้อยละ ๑.๘ อันดับรองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา ตามลำดับ

ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดการค้าเสรีที่มีต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งข้อดีจากการเปิดการค้าเสรี ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของไทยมีอัตราการส่งออกได้เพิ่มขึ้นมากกว่าสินค้าอื่นๆ โดยสามารถส่งออกแร่ได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๘.๔ แต่ในทางกลับกันการเปิดการค้าเสรีก็มีข้อเสียด้วยเช่นกัน เพราะจะทำให้ประเทศไทยก็มีการนำเข้าแร่เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยนำเข้าแร่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๖.๕ ซึ่งแร่ก็เป็นกลุ่มสินค้าของประเทศไทยที่ขาดดุลมากที่สุด โดยขาดดุลไปถึงร้อยละ ๑๖.๓

ตาราง การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าดุลการค้าของไทย หลังจากเปิดเสรีทางการค้า (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

รายการ	ฟิลิปปินส์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	สิงคโปร์	พม่า	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม	รวม
เกษตรและปศุสัตว์	- 2.4	- 10.3	- 12.6	1.7	22.3	66.6	68.3	111.1	239.7
เกษตรแปรรูป	78.6	101.0	93.3	37.2	24.0	13.1	29.8	21.7	398.5
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กโทรนิกส์	0.3	- 34.2	- 32.9	221.9	3.5	4.6	18.4	- 20.8	161.0
ประมง	- 0.9	4.5	- 10.0	2.6	9.2	- 3.7	7.9	74.2	83.8
สิ่งทอ	12.5	10.9	- 11.1	15.3	0.8	- 0.1	3.9	- 3.7	28.5
เคมีภัณฑ์ ยาง พลาสติก	44.9	147.8	59.8	- 97.0	1.4	1.2	6.1	20.1	184.3
ผลิตภัณฑ์ไม้	0.7	- 4.7	2.5	0.6	2.8	22.3	37.5	60.9	122.6
ยานยนต์และชิ้นส่วน	64.2	171.8	223.0	133.8	22.6	4.2	42.4	58.4	720.0
ปิโตรเลียม	0.6	- 111.3	- 27.5	133.2	- 152.9	11.2	3.2	13.4	- 117.0
เหล็กและโลหะ	- 17.8	- 1.4	- 34.5	4.9	- 0.2	- 4.2	- 1.5	- 19.0	- 74.5
เหมืองแร่	- 3.0	2.4	- 142.9	2.0	0.2	- 0.4	0.3	7.0	- 131.3
สินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ	0.0	- 63.6	27.8	- 167.0	- 0.1	- 0.2	- 0.4	- 11.2	- 214.7
รวม	185.7	212.8	134.9	288.9	- 56.5	114.5	210.5	316.5	1,400.5

ที่มา : ศูนย์ศึกษาวิจัยการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้า

สรุปแล้วการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยจะทำให้สินค้าแร่เป็นรายการสินค้าที่ขาดดุลมากที่สุด โดยประเทศไทยจะขาดดุลสินค้าแร่ให้แก่ประเทศอินโดนีเซียและลาวตามลำดับ

อย่างไรก็ตามการที่ประเทศไทยขาดดุลในรายการสินค้าแร่ ก็ไม่ได้หมายความว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในประเทศขาดศักยภาพในการแข่งขัน เนื่องจากแร่บางชนิดที่ไทยต้องนำเข้ามานั้นเป็นเพราะแร่ชนิดนั้นไม่มีการผลิตในประเทศ หรือแร่ที่ผลิตได้ในประเทศมีไม่เพียงพอ หรือมีคุณสมบัติที่ไม่ตรงกับความต้องการใช้ภายในประเทศ เช่น แร่ถ่านหินประเภทซับบิทูมินัส บิทูมินัส และแอนทราไซต์ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรม(ประมาณร้อยละ๖๕.๑ จากถ่านหินนำเข้าทั้งหมด) จึงต้องนำเข้ามาจากประเทศอินโดนีเซีย โดยในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยนำเข้าถ่านหินดังกล่าวมากถึง ๒๘,๑๙๕ ล้านบาท เป็นต้น

ส่วนการที่จะประเมินว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่ไทยมีศักยภาพที่ดีหรือไม่ ควรจะต้องประเมินว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในประเทศสามารถผลิตแร่ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมขั้นถัดไปหรือห่วงโซ่อุปทานที่แร่นั้นๆเกี่ยวข้องอยู่ได้หรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่มีศักยภาพที่ดี และจะทำให้ภาพรวมการค้าของประเทศไทยดีขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าให้แก่แร่ภายในประเทศได้อีกด้วย

ในส่วนของแร่ที่ไม่มีการผลิตในประเทศ แต่มีความต้องการใช้ก็จำเป็นต้องนำเข้าแร่นั้นๆเพื่อใช้ในการผลิตต่อไป ซึ่งการเปิดเสรีด้านการค้า ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA ซึ่งเริ่มในปี ๒๕๓๕ โดยมีการทยอยลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่องและในปี ๒๕๕๓ ประเทศอาเซียนเดิม ๖ ประเทศได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน จะต้องลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกันให้เหลือร้อยละ ๐ ในรายการ Inclusive List ขณะที่ประเทศสมาชิกใหม่อีก ๔ ประเทศคือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ต้องทยอยลดภาษีศุลกากรจนเหลือร้อยละ ๐ ภายในปี ๒๕๕๘ สำหรับประเทศไทยได้ลดภาษีนำเข้าสินค้าแร่เป็นร้อยละ ๐ มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ภายใต้ข้อตกลง AFTA ซึ่งการลดภาษีนำเข้าสินค้าแร่ก็ถือว่าเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศด้วยเช่นกัน เพราะสามารถหาวัตถุดิบได้ในราคาที่ถูกลง จึงทำให้ต้นทุนต่ำลงเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ด้วยเช่นกัน (นี่ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยมีการนำเข้าแร่เพิ่มขึ้น หลังการเปิดการค้าเสรีอาเซียน) เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ที่สามารถนำเข้าเหล็กกล้าได้ในราคาที่ถูกลง ทั้งจากในประเทศสมาชิกด้วยกันเองและจากประเทศที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเปิดการค้าเสรีด้วย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน เป็นต้น จึงทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของไทยมีศักยภาพเพิ่มขึ้น และสามารถที่จะเป็นฐานการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนให้แก่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ ทั้งนี้ถ้าหากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน โดยการนำเข้าเฉพาะแร่เหล็กแล้วนำมาถลุงเองภายในประเทศ เพื่อส่งให้แก่อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนต่อไป ก็จะเป็นการยกระดับศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ห่วงโซ่อุปทานนี้ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังเปิดให้มีการลงทุนเสรีในอาเซียน ภายใต้เขตการลงทุนอาเซียน(ASEAN Investment Area : AIA) ที่อนุญาตให้นักลงทุนในอาเซียนสามารถเข้าไปลงทุนในประเทศอื่นๆที่เป็นสมาชิกได้อย่างเสรีซึ่งก็ครอบคลุมการลงทุนทางตรงทั้งหมดในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ **เหมืองแร่** และภาคบริการที่เกี่ยวเนื่องกับทั้ง ๕ สาขาการผลิตข้างต้น โดยความตกลงเขตการลงทุนอาเซียนได้เพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติเป็นร้อยละ ๗๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ เป็นต้นไป และจากความตกลงเขตการลงทุนอาเซียนนี้ ภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในประเทศไทยจะต้องเตรียมพร้อมเป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะต้องออกไปฉกฉวยผลประโยชน์จากภายนอกประเทศแล้ว ยังต้องเตรียมรับมือจากนักลงทุนต่างชาติที่สามารถเข้ามาลงทุนเปิดเหมืองแร่ได้อย่างเสรีอีกด้วย โดยเฉพาะผู้ประกอบการเหมืองแร่รายเล็ก ที่มีเทคโนโลยีในการผลิตและเงินทุนไม่สูงนัก ก็ควรที่จะต้องศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่ตนเอง เช่น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าที่มีต่อแร่ของเราว่าเป็นอย่างไร ต้องการแร่ที่มีคุณสมบัติเช่นไร ปริมาณเท่าไร และลูกค้าจะเอาไปใช้ในลักษณะใด เพื่อที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถผลิตแร่ที่ตรงกับความต้องการได้(ถ้าหากผู้ประกอบการมีโรงแต่งแร่ด้วย) หรือพยายามหาลูกค้าเพิ่มเติมทั้งจากในประเทศและจากต่างประเทศ เพราะลูกค้าแต่ละรายอาจจะมีความต้องการแร่ที่มีคุณสมบัติที่หลากหลาย และแร่ของผู้ประกอบการอาจจะตรงกับความต้องการของลูกค้าที่หาเพิ่มขึ้นมาก็ได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการเหมืองแร่ยังสามารถใช้ความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ตรงกลางภูมิภาคอาเซียน ในเรื่องของการขนส่งสินค้าได้ด้วยเช่นกัน เพราะจะมีต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ ในเรื่องของการขนส่งสินค้าไปยังประเทศสมาชิกอื่นๆ

ในส่วนของการออกไปแสวงหาแหล่งแร่จากต่างประเทศที่เป็นประเทศสมาชิก ผู้ประกอบการจะต้องศึกษาว่าประเทศนั้นๆ มีปริมาณแร่สำรองมากพอต่อการลงทุนหรือไม่ และจำเป็นต้องศึกษาถึงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ตลอดจนศึกษาวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศนั้นๆด้วย เพื่อลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างเหมืองและประชาชนโดยรอบ หรือผู้ประกอบการอาจจะตัดสินใจใช้วิธีการร่วมทุน(Joint Venture) กับผู้ประกอบการเหมืองแร่ในประเทศนั้นๆก่อนก็ได้ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการลงทุน โดยในช่วงแรกอาจจะเข้าไปถือหุ้นเพียงเล็กน้อยเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมต่างๆ และเมื่อมีความรู้ความเชี่ยวชาญพอ ก็อาจจะแยกออกมาเปิดกิจการเองก็ได้

ผลกระทบอีกสิ่งหนึ่งที่จะเกิดขึ้นหลังปี ๒๕๕๘ นั่นคือการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี โดยจะเริ่มต้นจาก ๗ สาขาอาชีพ ซึ่งใน ๗ สาขาอาชีพนั้น เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ถึง ๒ สาขาอาชีพด้วยกัน นั่นก็คือ สาขาอาชีพวิศวกร และสาขาอาชีพช่างสำรวจ ซึ่งโดยส่วนตัวน้องเซ็คคิดว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในประเทศไทยน่าจะได้รับผลดีจากการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในครั้งนี้ โดยเฉพาะเหมืองแร่ขนาดเล็กที่มีเงินทุนไม่สูงมากนัก ก็จะสามารถจ้างวิศวกรเหมืองแร่ และช่างสำรวจได้ในอัตราค่าจ้างที่ถูกลง เพราะการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีจะทำให้อุปทานของอาชีพทั้ง ๒ มีเพิ่มขึ้นจากแรงงานต่างประเทศ และเหมืองแร่ขนาดเล็กเหล่านั้นก็จะสามารถวางแผนการผลิตและดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นด้วยครับ

อ้างอิง

ศูนย์ศึกษาวิจัยการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้า (๒๕๕๒). ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อเศรษฐกิจการค้าของไทยใน ๖ ปีข้างหน้า

กระทรวงต่างประเทศ. ประชาคมอาเซียน. www.mfa.go.th/asean/ASEAN%๒๐Main.pdf

นายจรินทร์ ชลไพศาล(๒๕๕๓). สถานการณ์ถ่านหินนำเข้าปี ๒๕๕๓ และแนวโน้มปี ๒๕๕๔

สาระน่ารู้

แมงกานีส

โดย นางสาวมยุรี ปาลวงศ์

แมงกานีสมีสัญลักษณ์ทางเคมีว่า Mn มีจุดหลอมเหลว ๑,๒๕๐°C และ จุดเดือดที่ ๒,๑๕๐°C เป็นโลหะที่แข็งและเปราะ มีสีเทาคล้ายเหล็ก แมงกานีสค้นพบโดย Karl W.Scheele นักเคมีชาวสวีเดน ในปี ค.ศ. ๑๗๗๔ ขณะทำการศึกษาและวิเคราะห์แร่ pyrolusite ซึ่งเป็นแร่ของแมงกานีสไดออกไซด์ (MnO_2) ในปีเดียวกัน Gahn ผู้ร่วมงานของ Scheele ก็สามารถสกัดแร่นี้ได้ แมงกานีสมักพบปะปนกับแร่ของเหล็ก และเนื่องจากแร่ของธาตุนี้ คือ pyrolusite มีคุณสมบัติเป็นแม่เหล็ก จึงตั้งชื่อแร่นี้ จากภาษาลาติน magnes แปลว่าแม่เหล็ก (magnet) ซึ่งเหมือนกับคำว่า Mangan ในภาษาเยอรมัน และ manganese ในภาษาฝรั่งเศส แมงกานีสใช้เป็นวัสดุโลหะผสมกับเหล็กเป็นเหล็กกล้า เหล็กหล่อ ทองแดงผสม และโลหะเบาผสม ซึ่งในเหล็กกล้าทุกชนิดจะมีแมงกานีสผสมอยู่ตั้งแต่ ๐.๕ – ๑๔% ส่วนในบรอนซ์ และทองแดง มีแมงกานีส ๓.๕% จะมีความแข็งแกร่งเท่า ๆ กับเหล็กกล้าละมุน (Mild steel) หรือเหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Steel) ที่ใช้ในการผลิตถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่แห้ง ทำแก้ว และสีเป็นต้น

คุณสมบัติ

แมงกานีส (manganese) มีหลายชนิด ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของออกไซด์ หรืออาจอยู่ในรูปของซัลไฟด์ คาร์บอเนต และซิลิเกต ซึ่งจะมีปริมาณของธาตุแมงกานีสแตกต่างกันไป แต่ที่นำมาใช้ประโยชน์จะมีธาตุแมงกานีสตั้งแต่ร้อยละ ๓๒ ขึ้นไป ได้แก่

ไพโรลูไซต์ (Pyrolusite : MnO_2) มักเกิดเป็นก้อนเนื้อหยาบหรือรูปไต มีสีดำหรือเทาดำ ความถ่วงจำเพาะ ๔.๘ ความแข็ง ๒ - ๒.๒๕ มีความวาวแบบโลหะ ร่วน บิออกง่าย และเมื่อจับสีผงจะติดมือ

ไซโลมีเลน (Psilomelane : $Mn_2O_3\ nH_2O$) หรือที่เรียกกันว่า แร่เหล็กไหล มีสีดำ แต่สีผงละเอียดเป็นสีน้ำตาล ความถ่วงจำเพาะ ๓.๗ – ๔.๗ ความแข็ง ๕ – ๖ มีความวาวกึ่งโลหะ เป็นแมงกานีสที่มีความแข็ง

โรโดโครไซต์ (rhodochrosite ; $MnCO_3$) พบเป็นสีชมพู มีความวาวคล้ายแก้ว ความถ่วงจำเพาะ ๓.๕ – ๓.๗ ความแข็ง ๓.๕ – ๔ มักมีรอยแตกแนวเรียบ ๓ แนว เป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

โรโดไนต์ (rhodonite : $MnSiO_3$) มีสีแดง ชมพู หรือน้ำตาล มักมีจุดสีดำของแมกนีเซียมออกไซด์ปนอยู่ สีผงละเอียด เป็นสีขาว มีความวาวคล้ายแก้ว ความถ่วงจำเพาะ ๓.๔ – ๓.๗ ความแข็ง ๕.๕ – ๖ มักมีรอยแตกแนวเรียบ ๒ แนว เกือบตั้งฉากกัน

การกำเนิด

แมงกานีสในประเทศไทยมีการกำเนิด ๓ แบบ คือ

๑) เกิดจากกระบวนการของสายแร่น้ำร้อน (Hydrothermal deposit) เกิดอยู่ร่วมกับสายแร่ควอตซ์ที่แทรกขึ้นมาตามรอยแตกของหินเหย้า เช่น ที่ดอยกิ่วกอ บ้านต่อเรือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ และเกิดร่วมกับแร่เหล็ก ชนิดฮีมาไทต์ เกอไทต์ และลิมอไนต์ เช่น ที่บ้านปากปวน ตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

๒) เกิดจากกระบวนการชะละลาย (Supergene deposits) เป็นแมงกานีสที่ปกคลุมอยู่ด้วยชั้นศิลาแลงอายุในยุคควอเทอร์นารี เช่น ที่ตำบลพญาเม็งราย อำเภอเม็งราย จังหวัดเชียงราย

๓) เกิดแบบเศษหินเชิงเขา (Colluvial deposits) เกิดจากสายแร่ ซึ่งอยู่บริเวณที่สูงกว่าเกิดการผุพังแตกหักเป็นก้อนแร่ขนาดต่างๆ แล้วพัดพามาสะสมตัวปะปนอยู่ในชั้นดินปนเศษหินบริเวณเชิงเขา เช่น ที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

แหล่งแร่

ประเทศไทยพบแมงกานีสเป็นครั้งแรกที่เกาะคราม จังหวัดชลบุรี แต่เป็นแมงกานีสเกรดต่ำ ต่อมาได้พบที่อำเภอเชียงคานและอำเภอปากชม จังหวัดเลย เป็นแมงกานีสชนิดเกรดแบตเตอรี่ จึงได้เริ่มทำเหมือง

แร่แมงกานีส เพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ ต่อมาได้ค้นพบแหล่งแร่แมงกานีสอีกหลายแห่ง เช่น ที่อำเภอแม่แตง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองราย จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ในต่างประเทศพบแหล่งแมงกานีสขนาดใหญ่ของโลกอยู่ในหลายประเทศทั้งบนพื้นดินและมหาสมุทรในทุกทวีป เช่นในประเทศแอฟริกาใต้ ยูเครน กาบอง จีน ออสเตรเลีย บราซิล อินเดีย และเม็กซิโก เป็นต้น

การผลิตและการใช้ประโยชน์

แมงกานีสที่มีการผลิตและใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมซึ่งมีการซื้อขายมี ๓ เกรด คือ เกรดโลหะ (metallurgical grade) เกรดเคมี (chemical grade) และเกรดแบตเตอรี่ (battery grade) ขึ้นอยู่กับปริมาณส่วนประกอบของธาตุแมงกานีส (Mn) แมงกานีสไดออกไซด์ (MnO_2) คุณสมบัติในการเก็บประจุไฟฟ้า (Battery activity) และการดูดซึมน้ำ แมงกานีสใช้ประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ที่สำคัญ ได้แก่

๑) ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมถลุงแร่แมงกานีสและอุตสาหกรรมแยกแมงกานีส โดยกระบวนการทางไฟฟ้า เพื่อแยกเอาโลหะแมงกานีส สำหรับใช้เป็นส่วนผสมในกระบวนการผลิตเหล็กกล้า ทำให้เหล็กกล้ามีความแข็ง ยืดหยุ่น และความเหนียวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแมงกานีสที่ผลิตในโลกนี้กว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ นำไปใช้ในการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า โดยทั่วไปเหล็กกล้าทุกชนิดจะมีส่วนผสมของแมงกานีสในอัตราส่วนต่างๆ เช่น เหล็กกล้าที่มีส่วนผสมของแมงกานีสตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ - ๑๕ เรียกว่า เหล็กกล้าแมงกานีส (Manganese steel) จะทำให้เหล็กกล้าสามารถรองรับแรงกระแทกได้ดี ใช้ทำโซ่ ข้อ และห่วงต่าง ๆ ถ้าผสมแมงกานีส ๑๒ - ๑๔% ในเหล็กกล้าคาร์บอนธรรมดา จะได้เหล็กกล้าที่มีความทนทานต่อการสึกหรอมาก ใช้ทำรางรถไฟ ตะแกรงเหล็ก เหล็กทุบ หัวขุด หัวเจาะ หัวตอกเข็มปั้นจั่น กะพ้อตักแร่ ตีนตะขาบ และใบมีด เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้แมงกานีสในการผลิตโลหะผสม (Alloy metals) ต่างๆ เช่น ทองบรอนซ์และทองเหลืองแมงกานีส (Manganese bronze and manganese brass) ประกอบด้วยแมงกานีส ทองแดง ดีบุก สังกะสี และโลหะอื่นๆ ในสัดส่วนต่างๆ กัน ส่วนโลหะผสมเหล็ก-แมงกานีส ชนิดมาตรฐาน (Standard ferromanganese) หรือมีส่วนผสมของคาร์บอนสูง เป็นโลหะผสมแมงกานีสที่ใช้ประโยชน์มากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยแมงกานีสร้อยละ ๗๘ - ๘๒ คาร์บอนประมาณร้อยละ ๗ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ซิลิคอน และฟอสฟอรัส โดยการถลุงในเตาสูงและเตาไฟฟ้า สำหรับโลหะผสมแมงกานีสชนิดอื่นๆ เช่น โลหะผสมซิลิคอน - แมงกานีส (Silicomanganese) ประกอบด้วย แมงกานีสร้อยละ ๖๕ - ๖๘ ซิลิคอนร้อยละ ๑๔ - ๑๖ และคาร์บอนประมาณร้อยละ ๒ หรือหากมีส่วนประกอบของซิลิคอนสูงถึงร้อยละ ๓๐ จะเป็นโลหะผสมแมงกานีสชนิดพิเศษ ใช้ในการผลิตเหล็กกล้าไร้สนิม (Stainless steel) เป็นต้น

๒) ใช้เป็นตัวลดออกซิเจนและกำมะถันในอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กกล้า

๓) ใช้ในการผลิตแม่เหล็กแรงสูง ที่มีส่วนประกอบของแมงกานีส อะลูมิเนียม พลวง และทองแดง

๔) ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตถ่านไฟฉายแบบเซลแห้ง (Dry cell battery)

๕) ใช้ในอุตสาหกรรมเซรามิก อิฐ กระเบื้อง และวัสดุสำหรับเคลือบ

๖) ใช้แมงกานีสไดออกไซด์ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เป็นสารตัวเติมในสีและน้ำมันเคลือบเงา เพื่อให้สีและน้ำมันเคลือบเงาแห้ง ใช้เป็นสารกำจัดสีเขียวเนื่องจากมีธาตุเหล็กในการผลิตแก้ว

๗) ใช้แมงกานีสเพอร์แมงกาเนต (Manganese permanganate) เป็นตัวเติมออกซิเจนในอุตสาหกรรมเคมี และอุตสาหกรรมฟอกขาว

๘) ใช้สารประกอบอื่นๆ ในอุตสาหกรรมแก้ว อุตสาหกรรมสี และอุตสาหกรรมปุ๋ย

นอกจากนี้ แมงกานีสยังใช้ในการเตรียมสารเคมีเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเภสัชกรรม อุตสาหกรรมอาหาร และแมงกานีสยังเป็นหนึ่งใน ๕ ธาตุที่พืชส่วนใหญ่ต้องการเพียงเล็กน้อย ซึ่งถ้าหากพืชขาดแมงกานีสจะเกิดอาการผิดปกติที่เรียกว่า intervenal chlorosis ทำให้เกิดรอยเหลืองหรือสีเทาระหว่างเส้น (vein) ของใบ ดังนั้น ดินที่ขาดแมงกานีสจึงต้องมีการเติมแมงกานีสพิเศษลงในปุ๋ยในรูปของ $MnSO_4$ หรือ MnO ส่วนสารประกอบของแมงกานีส โดยทั่วไปถือว่าไม่เป็นพิษ ถ้าหากเข้าสู่ร่างกายหรือมีในร่างกายในปริมาณเล็กน้อย

อ้างอิง

จำลอง ปินตาวงศ์ อานนท์ นนทโส สถาพร กาวิเนตร
แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่
แมงกานีส ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554
กรมทรัพยากรธรณี

เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งที่ ๒
สรุปผลงานการสำรวจทรัพยากรแร่ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักทรัพยากรแร่
กรมทรัพยากรธรณี ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

http://www.dmr.go.th/download/law_minerals/

http://web.ku.ac.th/schoolnet/snet5/topic2/

http://www.rmutphysics.com/charud/oldnews

https://sites.google.com/site/.../xiththiphl-khxng-thatu-thi-mi-tx-loha

http://www.trclabourunion.com/disease๑๒.htm

สาระน่ารู้

การใช้ภาษีในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ค่าภาคหลวงแร่ และการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ตอนที่ ๓

โดย นายจรินทร์ ชลไพศาล (jarin@dpim.go.th)

สวัสดีครับ สาระน่ารู้เกี่ยวกับภาษีค่าภาคหลวงแร่ และการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่เดินทางมาถึงตอนสุดท้ายแล้ว โดยในตอนนี้จะกล่าวถึงประเด็นเรื่องการจัดสรรผลประโยชน์จากภาษีในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเภทของภาษีและอัตราภาษีเลยนะครับ

ความหมายของการจัดสรรผลประโยชน์

การจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในที่นี้หมายถึง การที่รัฐเก็บภาษีจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่แล้วนำเงินภาษีดังกล่าวไปจัดสรรให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ต่อไป ซึ่งเป็นการดำเนินการภาคบังคับโดยภาครัฐ มิได้หมายรวมถึงผลประโยชน์อื่นใดที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเหมืองแร่แบ่งปันให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงซึ่งส่วนใหญ่มิได้เกิดจากการบังคับแต่เป็นความสมัครใจของผู้ประกอบการ

โดยทั่วไปภาษีหรือค่าภาคหลวงแร่ที่เก็บจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่จะถูกจัดสรรไปให้ผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่ ประชาชนทั่วไป และหน่วยงานรัฐระดับท้องถิ่น ซึ่งมีเหตุผลในการจัดสรรแตกต่างกัน

ภาษี ค่าภาคหลวงแร่ และการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่

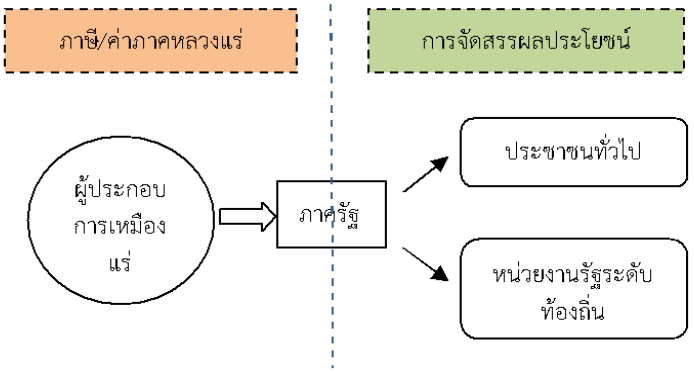

เหตุผลในการจัดสรรผลประโยชน์

การที่รัฐจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้รับจากภาษีในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ไปให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีเหตุผลสำคัญ ๒ ประการ ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่รัฐใช้ในการเก็บภาษีหรือค่าภาคหลวงแร่ที่เคยกล่าวถึงไปแล้วในตอนที่ ๑

ประการแรก แร่เป็นสมบัติของประเทศและเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในประเทศนั้นๆ ในฐานะผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรแร่ ทั้งคนในปัจจุบันและคนรุ่นหลัง ซึ่งผลประโยชน์จากการจัดสรรประเภทนี้มักจะอยู่ในรูปของงบประมาณทั่วไปของรัฐบาลกลาง

ประการที่สอง การทำเหมืองแร่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของชุมชนบริเวณเหมืองแร่โดยที่ผู้ประกอบการมิได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น ดังนั้น เหตุผลในการจัดสรรผลประโยชน์ประการที่สองจึงเป็นการชดเชยให้แก่ผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ และเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าหลายประเทศจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้แก่คนในพื้นที่หรือท้องถิ่นในบริเวณที่เหมืองแร่ตั้งอยู่

ประสบการณ์ในการจัดสรรผลประโยชน์ของต่างประเทศ

International Council on Mining & Metal: *ICMM (๒๐๐๙)* กล่าวถึงประสบการณ์ในการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของต่างประเทศซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. การไม่จัดสรรผลประโยชน์ (No redistribution)

การจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ให้ท้องถิ่นถึงแม้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังมีบางประเทศที่ยังไม่มีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ประเทศชิลีซึ่งชุมชนในพื้นที่ที่มีการประกอบกิจการเหมืองแร่จะได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของการใช้จ่ายงบประมาณทั่วไปไม่แตกต่างจากในพื้นที่ที่ไม่มีการประกอบกิจการเหมืองแร่

อย่างไรก็ตาม ในประเทศชิลีพบว่าชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ผ่านความเชื่อมโยงระหว่างการประกอบกิจการเหมืองแร่กับกิจการในท้องถิ่น ทำให้พื้นที่ที่มีการประกอบกิจการเหมืองแร่มาก (Region II) (หรือ Antofagasta) มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าและมีประชากรที่ยากจนน้อยกว่าพื้นที่อื่นของประเทศ โดยในปี ๒๕๕๓ Region II เป็น Region ที่มีรายได้ต่อหัวของประชากรสูงที่สุดของชิลี คือ ๒๗,๑๕๑ ดอลลาร์สหรัฐต่อคน

๒. การแบ่งปันรายได้ (Revenue sharing)

บางประเทศจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นในรูปของสัดส่วนของภาษีที่เก็บจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่อย่างชัดเจน เช่น

ประเทศอินโดนีเซีย ค่าภาคหลวงแร่ร้อยละ ๒๐ จะเป็นรายได้ของรัฐบาลส่วนกลางที่เหลือจะถูกจัดสรรให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นในระดับระดับ Province ร้อยละ ๑๖ และหน่วยงานท้องถิ่นระดับ Regency[๗] ร้อยละ ๖๔

---

[๗] Regency เป็นเขตการปกครองในระดับเล็กกว่า Province โดยในปัจจุบันประเทศอินโดนีเซียมี ๓๓ Province และ ๔๐๕ Regency

ประเทศเปรู รายรับจากเหมืองแร่หลักมาจากภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งส่วนหนึ่งจะถูกจัดสรรให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นผ่านกลไกที่เรียกว่า 'Canon minero' นอกจากนี้ยังมีการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้แก่ท้องถิ่นระดับต่างๆ ได้แก่ District municipalities (ร้อยละ ๒๐) Provincial municipalities (ร้อยละ ๒๐) Regional government (ร้อยละ ๑๕) National university of the region (ร้อยละ ๕) และ District and provincial municipalities ในพื้นที่ที่มีการสำรวจแร่ (ร้อยละ ๔๐)

ประเทศกานา ค่าภาคหลวงแร่ร้อยละ ๘๐ จะถูกนำไปใช้เป็นงบประมาณกลางของประเทศ อีกร้อยละ ๒๐ จะถูกจัดสรรให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นผ่านทาง Mineral development fund (MDF) ซึ่งร้อยละ ๕๐ ของเงินกองทุน MDF จะถูกใช้เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และธรณีวิทยา ส่วนอีกร้อยละ ๕๐ ของเงินกองทุน MDF จะถูกจัดสรรไปให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นเพื่อชดเชยผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่และพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ทั้งนี้ การแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นในรูปของสัดส่วนที่ชัดเจน (Revenue sharing) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการหลายด้าน เช่น ปัญหาการกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ซึ่งหากไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรมอาจเกิดความขัดแย้งระหว่างพื้นที่ที่ติดกันแต่ได้ผลประโยชน์ต่างกัน และปัญหาความไม่เท่าเทียมกันระหว่างพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์และพื้นที่ที่ไม่ได้รับการจัดสรรในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีแหล่งแร่ค่อนข้างกระจุกตัว นอกจากนี้ อาจเกิดปัญหาการใช้จ่ายเงินไม่เหมาะสมและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดสรร

๓. การกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal decentralization)

สำหรับบางประเทศมีการจัดสรรผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ผ่านการถ่ายโอนอำนาจจากรัฐบาลกลางให้หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและใช้จ่ายเงินภาษีที่เก็บจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในพื้นที่โดยตรง ตัวอย่างเช่น ในประเทศออสเตรเลียซึ่งแต่ละ States และ Territories มีกฎหมายแร่ที่แตกต่างกันและมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นของตนเอง เนื่องจากแร่ในประเทศออสเตรเลียมิได้เป็นของ Federal government แต่เป็นของ States และ Territories ทั้งนี้ States และ Territories จัดเก็บภาษีที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่หลายประเภท ได้แก่ ค่าภาคหลวงแร่ ภาษีที่ดิน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ประเทศที่จะจัดสรรผลประโยชน์โดยการกระจายอำนาจทางการคลังจำเป็นจะต้องมีหน่วยงานท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง

๔. การแบ่งปันผลประโยชน์โดยตรง (Direct contribution)

ในประเทศปาปัวนิวกินี ผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่จะถูกส่งตรงไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการเหมืองแร่โดยไม่ผ่านหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรายได้สุทธิหลังหักภาษีของโครงการเหมืองแร่ส่วนหนึ่งจะถูกใช้ในการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของชุมชน เช่น การสร้างถนน สะพาน การศึกษา และสาธารณูปโภค เป็นต้น

ทั้งนี้ ชุมชนท้องถิ่นที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ เจ้าของที่ดิน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จะมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการเหมืองแร่ รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับการแบ่งปันและการใช้จ่ายผลประโยชน์ที่ได้จากการทำเหมืองแร่

การจัดสรรผลประโยชน์โดยตรงมีข้อดีหลายประการ เช่น ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลกระทบจากกิจการเหมืองแร่จึงได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการเหมืองแร่สามารถเห็นผลของเงินที่ได้แบ่งปันให้แก่ท้องถิ่นอย่างชัดเจน และช่วยลดต้นทุนด้านการบริหารจัดการปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

ICMM (๒๐๐๙) ชี้ให้เห็นว่าการที่หน่วยงานระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดเก็บและใช้รายได้จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่มิได้รับประกันว่าผลประโยชน์จะตกอยู่กับชุมชนท้องถิ่น โดยความสำเร็จของการจัดสรรผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการวางแผนการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานภาครัฐระดับต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

ทั้งนี้ ในปัจจุบันผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่นอกจากจะอยู่ในรูปแบบของภาษีหรือค่าภาคหลวงแร่แล้ว หน่วยงานภาครัฐยังสามารถกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการต้องให้ผลประโยชน์แก่รัฐและท้องถิ่นในรูปแบบอื่นด้วย เช่น เงินกองทุนต่างๆ เป็นต้น และนอกจากการจัดสรรผลประโยชน์ภาคบังคับที่ภาครัฐกำหนดแล้ว ชุมชนท้องถิ่นอาจได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์โดยเป็นความสมัครใจของผู้ประกอบการเหมืองแร่อีกด้วย

อ้างอิง

International Council on Mining & Metal (ICMM) (๒๐๐๙). Minerals Taxation Regimes: A review of Issues and Challenges in Their Design and Application. Common Wealth, Secretariat.

เรื่องเล่า...จากปากเหมือง

เหมืองแม่เมาะ

โดย นายจรินทร์ ชลไพศาล (jarin@dpim.go.th)

สวัสดีครับ เรื่องเล่า...จากปากเหมือง ฉบับนี้จะขอกล่าวถึงอานิสงส์จากการพาเจ้าหน้าที่กรมบ่อแร่ สปป.ลาว ไปเยี่ยมชมเหมืองต่อนะครับ โดยเหมืองนี้เป็นเหมืองแร่ที่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจของไทย เป็นเหมืองแร่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของไทยในปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง...ถูกต้องนะคร้าบ... เหมืองที่ผมกำลังจะกล่าวถึง คือ เหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “เหมืองแม่เมาะ” นั่นเอง

เหมืองแม่เมาะมีปริมาณสำรองแร่ถ่านหินลิกไนต์ทางธรณีวิทยา ๑,๑๔๐ ล้านตัน มีปริมาณสำรองที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจในการทำเหมืองประมาณ ๘๓๐ ล้านตัน ซึ่งที่ผ่านมามีการผลิตไปแล้วประมาณ ๒๓๐ ล้านตัน เหลืออีกประมาณ ๕๐๐ ล้านตัน

ปัจจุบันเหมืองแม่เมาะมีการผลิตถ่านหินประมาณ ๑๖ ล้านตันต่อปี เปิดหน้าดินประมาณ ๘๐-๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยถ่านหินทั้งหมดที่ผลิตได้จะถูกส่งไปเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะซึ่งมีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๑๓ เครื่อง แต่เปิดดำเนินการเฉพาะเครื่องที่ ๔-๑๓ (เนื่องจากเครื่องที่ ๑-๓ ไม่ได้ติดตั้งเครื่องกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์) โดยมีกำลังการผลิตไฟฟ้ารวม ๒,๔๐๐ เมกะวัตต์ มีการผลิตไฟฟ้าคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๑๑ ของการผลิตไฟฟ้ารวมของประเทศในปี ๒๕๕๔

ลักษณะทางธรณีวิทยาของเหมืองแม่เมาะมีความแตกต่างกันในระดับความลึกที่ต่างกัน กล่าวคือ ในช่วง ๕-๔๐๐ เมตรจากผิวดินจะเป็นกรวดและดินแดง ซึ่งในช่วงนี้คือหน้าดินที่ต้องใช้การเจาะระเบิดและขุดขนไปทิ้ง สำหรับช่วง ๓๐๐-๔๒๐ เมตรถัดไปจะเป็นชั้นที่มีถ่านหิน โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ ชั้น J คือ ดินสีเทามีถ่านปนแต่มีความบางเพียง ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร ชั้น K และ Q คือ ชั้นถ่านหลักหนาประมาณ ๒๐-๓๐ เมตร ส่วนชั้น R และ S มีถ่านหนาประมาณ ๔-๕ เมตร ทั้งนี้ จากการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจเหมืองแม่เมาะจะขุดถึงชั้นถ่าน Q เท่านั้น (รูปที่ ๑)

รูปที่ ๑ ลักษณะทางธรณีวิทยาของเหมืองแม่เมาะ

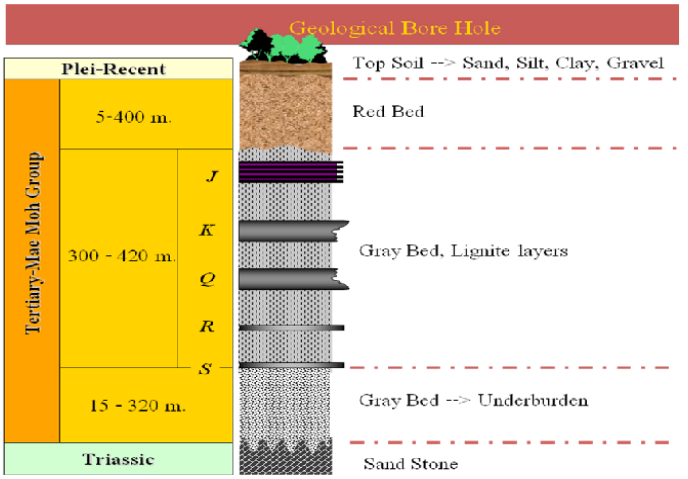

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

เมื่อพิจารณาภาพตัดขวางจะพบว่าชั้นถ่านที่เหมืองแม่เมาะต้องการขุด คือ ชั้น K และ Q จะมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะหงาย (รูปที่ ๒) ซึ่งการทำเหมืองจะเริ่มจากขอบแอ่งทางด้านตะวันออกและตะวันตกก่อนแล้วจะค่อยๆ ทำเหมืองลงลึกไปเรื่อยๆ ซึ่งยิ่งขุดลึกยิ่งมีต้นทุนในการขนดินและถ่านเพิ่มสูงขึ้น แต่ต้นทุนในการขุดอาจลดลงเนื่องจากถ่านกลางแอ่งที่ลึกมีความหนาสูงและขุดง่ายกว่าบริเวณขอบกระทะ โดยความลึกที่สุดที่คาดว่าจะทำเหมืองอยู่ที่ระดับประมาณ ๖๐๐ เมตรจากผิวดิน ทั้งนี้ ในปัจจุบันความลึกที่สุดของบ่อเหมืองอยู่ที่ระดับประมาณ ๓๐๐ เมตร

รูปที่ ๒ ภาพตัดขวางของเหมืองแม่เมาะ

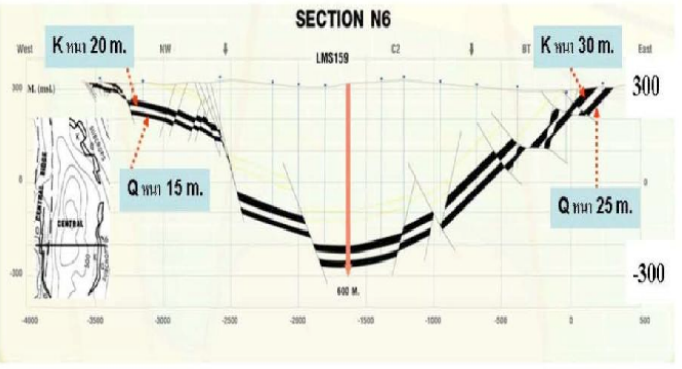

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

กระบวนการทำเหมืองแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ งานขุดขนดิน และงานขุดขนถ่าน โดยงานขุดขนดินเริ่มจากการเจาะสำรวจ ระเบิดเปิดหน้าดิน ขุดดิน โม่ให้มีขนาดเล็กและขนไปทิ้งที่ลานทิ้งดินโดยสายพาน สำหรับงานขุดขนถ่านเริ่มจากการขุด โม่ให้มีขนาดเล็ก ขนผ่านสายพานลำเลียงไปที่ลานกองถ่านก่อนส่งโรงไฟฟ้า โดยลานกองถ่านจะมีความจุประมาณ ๒.๕ แสนตัน

ทั้งนี้ ก่อนที่จะส่งถ่านหินให้โรงไฟฟ้า เหมืองแม่เมาะจำเป็นจะต้องควบคุมคุณภาพถ่านหินให้มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของโรงไฟฟ้าเสียก่อน โดยปัจจัยที่ต้องควบคุม

มี ๓ ปัจจัยหลัก ได้แก่ ค่าความร้อน (Heat value) กำมะถัน (Sulphur) และแคลเซียมออกไซด์ (CaO free SO_3) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดตะกรันที่เตาของโรงไฟฟ้า โดยคุณภาพถ่านหินและความต้องการของโรงไฟฟ้าแม่เมาะในแต่ละปัจจัยมีลักษณะตามตาราง ดังนี้

คุณภาพถ่านหินเหมืองแม่เมาะและความต้องการของโรงไฟฟ้า

	คุณภาพถ่านหินเหมืองแม่เมาะ	ความต้องการของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ
Heating Value (ar basis, Kcal/kg)	๑,๓๐๐-๓,๓๐๐	≥ ๒,๓๐๐
% Sulphur	๑.๘-๕.๐	≤ ๓.๓
% CaO free SO_3 (Slagging indicator)	๒-๕๒	≤ ๒๓

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

ทั้งนี้ บ่อเหมืองในแต่ละบ่อมีปัจจัยทั้ง ๓ ประการแตกต่างกันไป เช่น บ่อเหมืองทางทิศเหนือมีแคลเซียมออกไซด์ต่ำ มีเปอร์เซ็นต์ของกำมะถันปานกลาง แต่กลับมีค่าความร้อนต่ำ สำหรับบ่อตรงกลางถึงแม้จะมีค่าความร้อนสูง เปอร์เซ็นต์กำมะถันต่ำ แต่มีแคลเซียมออกไซด์สูง เป็นต้น (รูปที่ ๓)

รูปที่ ๓ ความแตกต่างของคุณภาพถ่านหินในแต่ละบ่อ

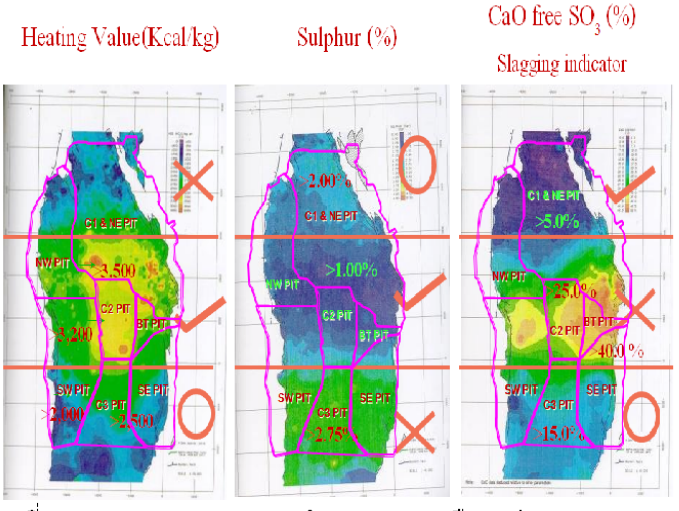

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

ดังนั้น เหมืองแม่เมาะจึงจำเป็นต้องเปิดบ่อเหมืองหลายแห่งเพื่อนำถ่านหินมาผสมกันให้ได้คุณภาพตรงตามความต้องการของโรงไฟฟ้า ทั้งนี้ การผสมถ่านสามารถทำได้ทั้งการผสมที่เครื่องโม่ และการผสมที่ลานกองถ่าน ดังนั้นถ่านหินที่ลานกองถ่านจะต้องมีคุณภาพตรงตามความต้องการพร้อมส่งให้แก่โรงไฟฟ้าแม่เมาะต่อไป

ในอนาคตจะมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากคุณภาพของถ่านหินที่อยู่ตรงกลางแอ่งและในระดับที่ลึกขึ้นจะมีค่าความร้อนที่ดีขึ้นประกอบกับการหมดอายุของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ โดยการผลิตถ่านหินของเหมืองแม่เมาะจะลดลงจากประมาณ ๑๖ ล้านตันต่อปีในปัจจุบัน ไปอยู่ที่ระดับประมาณ ๑๒ ล้านตันต่อปีในปี ๒๕๖๐ และประมาณ ๖ ล้านตันต่อปีในปี ๒๕๗๕ และตั้งแต่ปี ๒๕๗๙ จะเหลือเพียง ๒ ล้านตันต่อปี (รูปที่ ๔)

รูปที่ ๔ แผนการผลิตถ่านหินของเหมืองแม่เมาะ

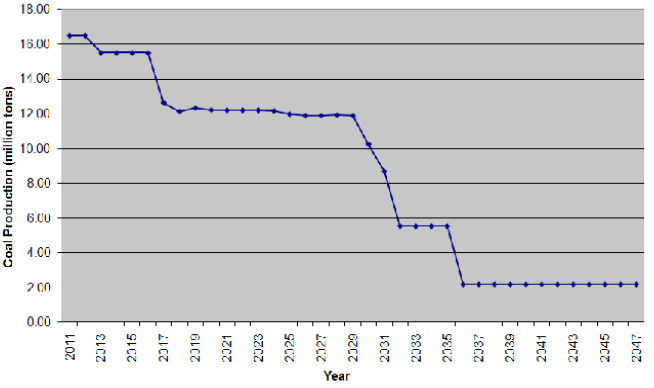

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

ถ่านหินจากเหมืองแม่เมาะนอกจากจะเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว ยังก่อให้เกิดผลพลอยได้ที่สำคัญ ๒ ชนิด คือ เถ้าลอย และยิปซัมสังเคราะห์ ซึ่งเถ้าลอยถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์โดยช่วยลดปริมาณการใช้ปูนซีเมนต์และเพิ่มความแข็งแกร่งได้ ส่วนยิปซัมสังเคราะห์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทดแทนการใช้แร่ยิปซัมธรรมชาติ

ถึงแม้ว่าการไปเหมืองแม่เมาะในครั้งนี้ผมจะไม่ได้ไปเล่นสไลเดอร์ จับน้องควาย จับก้นหมู ... ตามโฆษณาของ กฟผ. แต่ขอยืนยันว่า ณ วันที่ไปผมได้จับอากาศดีดีที่แม่เมาะจริงๆ นะครับ

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เหมืองแม่เมาะทุกท่าน (ซึ่งไม่ขอเอ่ยนามเพราะมีหลายท่านมาก) ที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นและเป็นกันเองตลอด ๒ วัน นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี (โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร้องคาราโอเกะซึ่งเป็นกิจกรรมที่เชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างคนไทยและสปป.ลาว ได้เป็นอย่างดี)

อ้างอิง

เอกสารประกอบการนำเสนอของเหมืองแม่เมาะ

EPPO Energy Statistic Database : Electricity http://www.eppo.go.th/info/๕electricity_stat.htm (สืบค้นวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕)